

Veiligheids- en Gezondheidsbeleid

Gastouderbureau

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Voeding
 - 2.1 Vast dagritme
 - 2.2 Baby's en voeding
3. Binnenruimte
 - 3.1 Veiligheid binnenruimte
4. Slaapkamer
5. Rookmelders
 - 5.1 Waar plaatst u een rookmelder?
 - 5.2 Waar plaatst u een rookmelder zeker niet?
 - 5.3 Voor primaire beveiliging 1
 - 5.4 Voor een betere beveiliging 1 + 2
 - 5.5 Voor de beste beveiliging 1 + 2 + 3
 - 5.6 Waar rookmelders niet horen
6. Ventilatie en luchten
7. Stoffigheid en allergenen
8. Handen wassen
9. Hoesten en niezen
10. Hygiëne tijdens het verschonen
11. Buitenruimte
12. Tekenbeet
13. Wespen- en bijensteek
14. Warmteprotocol
15. Onderkoeling
16. Giftige stoffen en planten
 - 16.1 Tips ter voorkoming
 - 16.2 Medicijnen
 - 16.3 Huishoudchemicaliën
 - 16.4 Andere gevaarlijke stoffen
 - 16.5 Giftige planten
17. Veilig vervoeren van het kind
18. Protocol medicijnverstrekking
 - 18.1 Het kind wordt ziek bij de gastouder
 - 18.2 Het verstrekken van medicatie op verzoek
 - 18.3 Medische handelingen
19. Wiegendood
 - 19.1 Wat kan de gastouder doen om de veiligheid te vergroten?
20. Buikslapen
21. Inbakeren
22. Kinderen en dieren
23. Veiligheid rond zwembaden
24. Social media
25. Vaccinaties
26. Hygiënische wondverzorging
27. Protocol infectieziekten
 - 27.1 Aids/HIV
 - 27.2 Bof

- 27.3 Buiktyfus
- 27.4 Diarree
- 27.5 Difterie
- 27.6 Dysenterie
- 27.7 Griep (Influenza)
- 27.8 Hand-, voet- en mondziekte
- 27.9 Hepatitis A (geelzucht)
- 27.10 Hepatitis B (geelzucht)
- 27.11 Hersenvliesontsteking veroorzaakt door meningokokken
- 27.12 Hersenvliesontsteking veroorzaakt door bacteriën
- 27.13 Hersenvliesontsteking veroorzaakt door virussen
- 27.14 Hoofdluis
- 27.15 Kinkhoest
- 27.16 Koortslip
- 27.17 Krentenbaard (Impetigo)
- 27.18 Mazelen
- 27.19 Middenoorontsteking en loopoor
- 27.20 Oogontsteking
- 27.21 Paratyfus
- 27.22 Ziekte van Pfeiffer
- 27.23 Polio
- 27.24 Pseudokroep
- 27.25 Rode hond (Rubella)
- 27.26 Roodvonk
- 27.27 RSV
- 27.28 Schimmelinfectie van de huid
- 27.29 Schurft
- 27.30 Spoelwormen
- 27.31 Spruw
- 27.32 Steenpuisten
- 27.33 De ziekte van Lyme
- 27.34 Tetanus
- 27.35 Tuberculose
- 27.36 Verkoudheid
- 27.37 Vijfde ziekte
- 27.38 Voetschimmel
- 27.39 Waterpokken
- 27.40 Waterwratten
- 27.41 Wormpjes
- 27.42 Wratten
- 27.43 Zesde ziekte
- 28. Oplossingenlijst RI&E
 - 28.1 Entree, garderobe en trap
 - 28.2 Slaapkamer
 - 28.3 Woonkamer
 - 28.4 Buitenruimte
 - 28.5 Toilet en badkamer
 - 28.6 Keuken
 - 28.7 Bergruimte
- 29. Woordenlijst bij oplossingenlijst en RI&E

1. Inleiding

Kinderen, vooral kleine kinderen, zijn erg gevoelig voor hun omgeving. Het is aan de gastouder om voorzichtig om te gaan met schadelijke factoren die de gezondheid van de gastkinderen nadelig kunnen beïnvloeden. Met dit veiligheid- en gezondheidsbeleid staat het ontwikkelen van een veilige en gezonde leefomgeving voor het kind voorop. De gastouder neemt goed kennis van dit beleid en zal ernaar handelen.

2. Voeding

- De gastouder zorgt ervoor dat de kinderen gezond voedsel eten. Groenten en fruit staan dagelijks op het menu. Snoep en andere ongezonde traktaties komen maar af en toe aan bod. Het voedsel is gevarieerd, zo vers en zo puur mogelijk;
- Het eetmoment is een gezellig moment van samenzijn. Het is een moment van rust. Zorg voor een goede sfeer. Dit kan bijvoorbeeld door het zingen van een liedje voor het eten of door gezellig te kletsen met of tegen de kinderen;
- Het voedsel is afgestemd op de leeftijd van het kind;
- Stimuleer het kind om nieuwe dingen te proeven. Maak hier geen strijd van;
- Als ouders eten voor het kind meebrengen zorg er dan voor dat de naam van het kind op het eten staat evenals de bereidingsdatum;
- Controleer de houdbaarheidsdatum van producten die je gebruikt;
- Bespreek met ouders bij het intake-gesprek of hun kind last heeft van allergieën en hou rekening met deze producten.

2.1 Vast dagritme

- Zorg voor vaste eet- en drinkmomenten. Een voorbeeld hiervan is:
 - ✓ 09.00 uur: het fruitmoment. Alle fruitsoorten leveren belangrijke vitamines, vezels en antioxidanten. Deze mogen niet aan het menu ontbreken. Elk kind heeft ongeveer 1,5 (150 gram) fruit per dag nodig;
 - ✓ 11.30 uur: de lunch. Het is een moment om even bij te komen van alle ervaringen van de ochtend. Maak er wat gezelligs van. Ga samen aan tafel zitten, zing een liedje. Geef kinderen de keuze uit twee gezonde producten op brood. Geef zelf een goed en gezond voorbeeld aan de kinderen. Geef de kinderen eerst een boterham en daarna een glas melk. Op die manier is hun maag nog niet gevuld met drinken en eten ze vaak wat beter;
 - ✓ 15.00 uur: het groente-moment. Zorg ervoor dat kinderen gewend raken aan het regelmatig eten van groenten. 79% van de peuters krijgt te weinig groenten binnen, terwijl groenten zoveel vitamines, vezels en mineralen bevat. Geef kinderen groenten bijvoorbeeld rauw uit het vuistje. Hou rekening met de leeftijd van het kind. Zorg ervoor dat het kind niet kan stikken in de groenten. Snij daarom de groenten bij voorkeur langwerpig of klein. Het kauwen op groenten is goed voor het ontwikkelen van de mondcoördinatie, de mondspieren, de spraak en voor een stevig gebit;

- ✓ 16.30 uur: tijd voor een tussendoortje. Voorbeelden van een gezond tussendoortje zijn: een volkoren cracker, volkoren krentenbrood, volkoren beschuit, een volkoren soepstengel, een rijstwafel of eventueel een volkoren biscuitje. Kies voor baby's tot 1 jaar voor tarweproducten en biedt het kind iets aan dat geschikt is voor zijn leeftijd;
- ✓ Drinken: Water is van levensbelang. Water drinken is gezond. Vanaf 1 jaar oud heeft een kind ongeveer 750 ml vocht per dag nodig. Dit zijn ongeveer zeven bekertjes drinken. Een gedeelte daarvan bestaat uit melkproducten (ongeveer 300 ml per dag). Naast de melkproducten kun je ook lauwe thee, roosvicee, of licht aangelengde limonade aanbieden. Probeer kinderen aan te leren om water te drinken. Biedt het kind drinken aan na het eten van het fruit, na het eten van de boterham, na het slapen en bij het eten van de tussendoortjes. Geef het kind bij dorst tussendoor altijd water. Zorg ervoor dat bij extreme warmte er tussendoor meer drinkmomenten zijn.

2.2 Baby's en voeding

- Baby's hebben vaak een vast voedingsschema. Hou het voedingsschema van thuis zoveel mogelijk aan;
- Wanneer het kind borstvoeding krijgt neem dit dan alleen aan wanneer de borstvoeding is voorzien van de naam van het kind en de datum;
- Zet borstvoeding achterin de koelkast bij een temperatuur van maximaal 4 graden. In de achterkant van de koelkast is de temperatuur stabiel. Tevens is de kans dat borstvoeding uit de koelkast valt kleiner;
- Gebruik borstvoeding na het ontdooien binnen 24 uur of gooi het weg;
- Gebruik vers gekolfde borstvoeding binnen 72 uur of gooi het weg;
- Zorg ervoor dat elk kind een eigen fles gebruikt;
- Na het verwarmen van de fles moet je de fles even schudden. Op die manier kan de temperatuur zich goed verdelen. Hierna test je de temperatuur op de binnenkant van je pols;
- Gooi overgebleven melk direct weg;
- Bij babymelkpoeder volg de instructies die op de verpakking staan op.

3. Binnenruimte

3.1 Veiligheid opvangruimte

Per jaar gebeuren vele ongelukken in en om het huis. Veel van die ongelukken en ongelukjes worden veroorzaakt door dingen in huis. Dingen die onveilig zijn. Dingen waar we niet goed over nagedacht hebben. Dingen waar we verkeerd mee omgaan. Vandaar dat Gastouderbureau Amado deze huisregels heeft opgesteld, om het gevaar voor de kinderen tot een minimum te beperken.

- Huis en tuin van de gastouder moeten opgeruimd en overzichtelijk zijn opdat gevaarlijke situaties op tijd waargenomen kunnen worden;
- Zorg ervoor dat er geen uitstekende of scherpe delen te vinden zijn in de opvangruimte;
- Probeer te voorkomen dat een kind valt, uitglijdt of struikelt door rondslingerde voorwerpen of te gladde vloeren;
- Onder losse matten moet een antislip laag liggen, zodat de kinderen niet uitglijden;
- Kachels, kaarsen, gasfornuizen en hete ovens zijn goed afgeschermd van de gastkinderen;
- Koffiezetapparaten, waterkokers en hun snoeren staan op een voor kinderen onbereikbare plek;

- Gastkinderen worden niet alleen of onder toezicht van anderen gelaten. De gastouder is verantwoordelijk voor de veiligheid en het welbevinden van haar gastkinderen;
- Deuren, poorten en traphekjes blijven gesloten als er gastkinderen aanwezig zijn. Zorg ervoor dat jonge kinderen niet zelf naar buiten kunnen. Maak met oudere kinderen afspraken hierover;
- Laat een kind nooit alleen in een kinderstoel zitten. Houd altijd zicht op het kind. Zet het kind altijd vast in de kinderstoel;
- Zorg ervoor dat jonge kinderen niet zelf toegang hebben tot een hete kraan. Maak met oudere kinderen afspraken over het gebruik van een warme kraan;
- De volgende zaken moeten altijd achter een kinderveilig slot en/of op een kinderveilige hoogte bewaard worden: schoonmaakmiddelen, messen en scharen, medicijnen, plastic tassen, lucifers/aanstekers, sigaretten, evenals kleine voorwerpen die verstikkingsgevaar kunnen opleveren;
- Laat een kind nooit alleen op de aankleedtafel liggen;
- Losse koordjes van bijvoorbeeld luxaflex zijn onbereikbaar voor kinderen;
- Laat een kind nooit zonder toezicht in bad gaan, bij gevulde badjes of gevulde emmers spelen;
- Zorg ervoor dat de ruimte waar de wasmachine en droger staan niet toegankelijk is voor kinderen;
- Zorg ervoor dat ramen goed afgesloten zijn;
- De gastouder controleert wekelijks de speeltoestellen, omheining, traphekjes, bedjes, aankleedtafel en dergelijke op defecten en herstelt deze direct waar nodig;
- De gastouder mag een kind alleen medicijnen toedienen als er een schriftelijke verklaring door de ouders is afgegeven met de uitleg over de toediening van de medicijnen;
- In huis en tuin zijn geen giftige planten aanwezig;
- Vervoer van gastkinderen is alleen toegestaan in goedgekeurde fiets/auto zitjes;
- Bij het vervoeren van kinderen in het auto is de gastouder in het bezit van een geldig rijbewijs en heeft een inzittende verzekering afgesloten;
- Geisers en CV-installaties worden jaarlijks gekeurd;
- Rookmelders en brandblussers worden jaarlijks gecontroleerd op functioneren;
- Ieder jaar oefent de gastouder met haar gastkindjes spelenderwijs wat ze te doen staat in geval van brand;
- Zorg ervoor dat ruiten op hoogte van het kind zijn voorzien van veiligheidsglas, dubbel glas of een beschermende folie;
- Zorg ervoor dat deuren zijn voorzien van veiligheidsstrips of een deurstopper. Met kinderen vanaf 4 jaar kunnen afspraken gemaakt worden omtrent het gebruik van de deuren. Een voorbeeld is dat kinderen niet spelen met de deuren;
- Zorg ervoor dat de temperatuur in de opvangruimte tussen de 17 en de 20 graden is. In de slaapkamer mag het niet kouder van 15 graden zijn;
- Zorg dat wandcontactdozen en snoeren buiten het bereik van kinderen zijn. Is er toch een wandcontactdoos in de opvangruimte aanwezig zorg er dan voor dat deze is voorzien van contactbeveiligers;
- Plaats bij het opvangen van jongere kinderen traphekjes onder aan de trap of zorg ervoor dat de trap niet toegankelijk is voor de kinderen. Maak met oudere kinderen afspraken over het gebruik van de trap.

Soms gebeuren ongelukken, ondanks alle veiligheidsmaatregelen. Dit kan je niet altijd voorkomen. Mocht er iets gebeuren dan stuurt de gastouder een ingevuld ongevallenregistratieformulier naar Gastouderbureau Amado.

4. Slaapkamer

- Zorg ervoor dat je in een verduisterde slaapkamer oriëntatielicht hebt, zodat je toch kunt kijken in de slaapkamer;
- Zorg voor deugdelijke bedjes met een spijlafstand tussen de 4,5 en de 6,5 centimeter;
- Zorg ervoor dat de zijwanden minstens 60 centimeter hoog zijn;
- Zorg ervoor dat er minder dan 2 centimeter ruimte is tussen het matras en de zijkant van het bedje;
- Kijk iedere 15 minuten bij de slapende kinderen;
- Zorg bij het gebruik van campingbedjes dat het bedje volledig is uitgeklapt en vergrendeld;
- Gebruik alleen het originele matras in het campingbedje en leg er geen extra matras bovenop;
- Zorg ervoor dat er geen ruimte tussen de wand van het campingbedje en het matras zit;
- Ramen in slaapkamers moeten vergrendeld zijn om naar buiten klimmen te voorkomen.

5. Rookmelders

Rookmelders mogen in geen enkel huis ontbreken. Ze redden levens. Het bedwelmd raken door rook is doodsoorzaak nummer 1 bij brand. Rookmelders waarschuwen u tijdig voor de gevaren van brand en rook.

5.1 Waar plaatst u een rookmelder?

Op elke verdieping minimaal 1 rookmelder.

- De beste beveiliging bereikt u door een melder te plaatsen in elk vertrek waar regelmatig iemand komt: de woonkamer, de slaapkamers en ruimtes waar elektrische apparatuur staat;
- Bevestig de rookmelder aan het plafond, maar niet te dicht bij een zijmuur en niet in een hoek of nok.

5.2 Waar plaatst u een rookmelder zeker niet?

- In of bij de keuken, de garage, de open haard en andere 'gewone' rook- en dampveroorzakers;
- In de buurt van ventilatieopeningen, ventilatoren en boven verwarmingstoestellen en radiatoren. Dan bestaat de kans dat de rook de melder niet bereikt.

5.3 Voor primaire beveiliging 1

Als u een rookmelder hebt is het aan de raden deze te plaatsen tussen de slaapkamers en de plaats waar een brand meestal begint (keuken, woonkamer, hobbykamer). Een ideale plaats is boven aan een trap naar de verdiepingen.

5.4 Voor een betere beveiliging 1 + 2

Als er meerdere rookmelders beschikbaar zijn, moeten die op elke overloop bij de slaapkamers geïnstalleerd worden.

5.5 Voor de beste beveiliging 1 + 2 + 3

De mate van beveiliging kan nog verder vergroot worden door rookmelders in alle afzonderlijke vertrekken te plaatsen, waarbij vooral gedacht moet worden aan huiskamer/eetkamer/zitkamer, waar een brand het gemakkelijkst 's nachts uitbreekt. Denk ook aan slaapkamer waar elektrische apparaten zoals elektrische dekens of kacheltjes gebruikt worden. In deze omstandigheden zouden koppelbare melders gebruikt moeten worden om zo snel mogelijk gewaarschuwd te worden.

5.6 Waar rookmelders niet horen

De regels worden een beetje nauwkeuriger wanneer we bedenken waar rookmelders niet geïnstalleerd moeten worden. In het algemeen moet u plaatsen vermijden waar door omstandigheden in het vertrek de rooktoevoer naar de rookmelder kan worden beïnvloed. Dat zou onder de volgende omstandigheden kunnen gebeuren:

- **In badkamers en keukens**
Rookmelders kunnen geen verschil maken tussen rookdeeltjes veroorzaakt door brand en condensdruppels veroorzaakt door koud- of warm water of dampen die door koken worden veroorzaakt (voor in de keukens zijn speciale uitvoeringen verkrijgbaar).
- **In garages**
Door de uitlaatgassen van een startende auto kan er een vals alarm ontstaan.
- **In verwarmingsruimten of koelcellen**
Brandmelders met een batterij werken over het algemeen niet goed beneden 4 gr. C. en boven 38 gr. C.
- **In de buurt van sommige apparaten**
Sommige installaties kunnen er de oorzaak van zijn dat de rook bij de brandmelder vandaan gehouden wordt, bijv. uitstroomopeningen van heteluchtverwarming en airconditioning. En bij optische brandmelder met foto elektrische cel is het af te raden ze dicht bij TL (fluorescerende) verlichting aan te brengen.

6. Ventilatie en luchten

Ventileren: het voortdurend verversen van lucht. Buitenlucht vervangt dan de binnenlucht die is verontreinigd.

Luchten: het in korte tijd verversen van alle verontreinigde binnenlucht door het wijd openzetten van ramen en deuren. Luchten is geen vervanging van ventilatie.

Zo kun je goed ventileren:

- Zet alle ventilatieroosters open in de leefruimte en de slaapkamer;
- Wanneer er geen raam aanwezig is in de slaapkamer zorg dan voor een goed werkend ventilatiesysteem;
- Lucht de ruimte bij het ruiken van een bedompte lucht;
- Zorg ervoor dat je extra lucht bij het doen van bewegingsspelletjes, stofzuigen of het opmaken van de bedjes;
- Maak de ventilatievoorziening (roosters of het systeem) elke drie maanden schoon;

7. Stoffigheid en allergenen

- Zorg dat de ruimte makkelijk is schoon te houden. Voorkomen kleine hoekjes of kiertjes waar stof zich makkelijk kan ophopen;
- Gebruik tijdens het schoonmaken bij voorkeur een vochtige doek;
- Was stoffen materialen op minimaal 60 graden;
- Was stoffen materialen, zoals verkleedkleding en knuffels, maandelijks;
- Maak de opvangruimte dagelijks schoon;
- Controleer speelgoed dagelijks op vuiligheid;
- De vloer wordt dagelijks schoongemaakt. Dagelijks de stofzuiger erdoorheen. Minimaal 1 maal per week een dweil. Dit vindt ook plaats bij zichtbaar vuil;
- Dekbedden en dekens worden jaarlijks gewassen;
- Beddengoed wordt wekelijks gewassen.

8. Handen wassen

De gastouder en kinderen wassen hun handen voor:

- Het aanraken en het bereiden van eten;
- Alle eet- en drinkmomenten;
- Wondverzorging.

De gastouder en kinderen wassen hun handen na:

- Toiletgang;
- Het afvegen van billen;
- Het snuiten van neuzen, hoesten en niezen;
- Wondverzorging;
- Contact met lichaamsvocht, zoals speeksel, snot, bloed, braaksel en dergelijks;
- Het spelen in de zandbak;
- Schoonmaakwerkzaamheden;
- Contact met vuil textiel of de afvalbak;
- Bezoek of aanraking met dieren.

Maak de handen van jongere kinderen schoon met een washandje. Vanaf 2 jaar kunnen kinderen, onder begeleiding, hun handen zelf wassen.

Hoe was je goed je handen?

- Gebruik stromend water;
- Maak je handen nat en doe er vloeibare zeep op;
- Wrijf je handen gedurende 10 seconden over elkaar en zorg ervoor dat water en zeep over de gehele handen worden verdeeld;
- Vergeet de vingertoppen, tussen de vingers en de duimen niet;
- Spoel de handen af onder stromend water;
- Droog de handen hierna met papieren handdoekjes of met een handdoek welke minimaal elke dag wordt verschoond.

9. Hoesten en niezen

Leer de kinderen in de binnenkant van hun elleboog te niezen en te hoesten. Let hierbij op dat ze hun hoofd wegdraaien. Geef zelf ook het goede voorbeeld hierin.

Maak een snotneus schoon of laat het kind dit zelf doen wanneer het hier oud genoeg voor is. Maak hierbij gebruik van tissues.

10. Hygiëne tijdens het verschonen

- Verschoon de kinderen op een daarvoor bestemde ondergrond, zoals een aankleedkussen;
- Vervang deze wanneer het beschadigd is. Het is namelijk lastig om een beschadigd aankleedkussen goed schoon te houden;
- Gooi na het verschonen de vuile luier direct weg in een afgesloten luieremmer;
- Maak het aankleedkussen schoon;
- Als er bloed of bloederige diarree op het aankleedkussen terecht is gekomen moet je het aankleedkussen desinfecteren. Ontsmet het met 70% alcohol.

11. Buitenruimte

Gastouderbureau Amado vindt het belangrijk dat kinderen veel buiten komen. Wij raden daarom ook aan om te proberen om dagelijks met de kinderen naar buiten te gaan. Dit kan bijvoorbeeld door het spelen in een tuin welke bij de opvanglocatie hoort. Dit kan ook door het maken van een wandeling met de kinderen of door het spelen in een openbare speeltuin nabij de opvanglocatie.

Wanneer de opvanglocatie geen direct aangesloten buitenruimte biedt is het van belang dat er in de omgeving een geschikte buitenspeelruimte aanwezig is. Een voorbeeld hiervan is: aan de overkant van de weg bij de opvanglocatie is een speeltuin waar de gastouder makkelijk met de kinderen heen kan gaan. Het is een veilige ruimte waar de gastouder op een veilige manier met de kinderen buiten kan zijn. Het is bijvoorbeeld niet aangrenzend aan een drukke weg. Gastouderbureau Amado zal de plek waar de kinderen buiten kunnen spelen bekijken bij het eerste bezoek om te kijken of het aan de richtlijnen voldoet.

- Zorg ervoor dat de buitenruimte opgeruimd en overzichtelijk is, zodat gevaarlijke situaties op tijd waargenomen kunnen worden;
- Zorg ervoor dat er geen hoge, gevaarlijke speeltoestellen in de buitenspeelruimte staan;
- Zorg ervoor dat de kinderen geen gevaarlijke loshangende touwtjes aan hun kleding hebben hangen;
- Houd binnen- en buitenspeelgoed van elkaar gescheiden;
- Houd altijd zicht op de kinderen in de buitenruimte. De kinderen worden niet alleen of onder toezicht van anderen gelaten. De gastouder is verantwoordelijk voor de veiligheid en het welbevinden van haar gastkinderen;
- Zorg ervoor dat de omheining van de buitenspeelplaats veilig is en dat het kind er niet onderdoor kan kruipen of eroverheen kan klimmen;
- Zorg ervoor dat de zandbak kan worden afgesloten. Controleer de zandbak voor het buitenspelen en ververs jaarlijks het zand;
- Zorg ervoor dat de kinderen niet bij gevaarlijk gereedschap kunnen komen;

- Zorg voor een voldoende stroeve ondergrond bij het spelen, zodat kinderen niet makkelijk kunnen uitglijden;
- Voorzie een eventuele trampoline van een veiligheidsnet of graaf de trampoline in;
- Vijvers en bijvoorbeeld watertonnen zijn goed afgeschermd.

12. Tekenbeet

De kans dat een kind wordt gebeten door een teek is aanwezig. Gastouderbureau Amado vindt het belangrijk dat kinderen regelmatig buitenspelen. Buiten zijn helaas teken. Voorkomen is daarom niet altijd mogelijk.

Een teek is een klein (1 tot 3 millimeter groot), bruin-zwart spinachtig insect. Ze kruipen en kunnen dus niet springen of vliegen. Ze leven vooral in struiken, hoog gras, bossen, heide, duinen, parken en tuinen. Ze zijn dol op een vochtige omgeving en zijn het meest actief tussen maart en oktober. Jaarlijks worden in Nederland 1 miljoen mensen door een teek gebeten.

Teken kruipen of klimmen op passerende mensen en bijten zich vervolgens vast in de huid. Tekenbeten zijn vaak pijnloos en worden daardoor vaak niet opgemerkt. Een tekenbeet kan overal op het lichaam voorkomen, maar vooral op warme vochtige plekken, zoals de oksels, liezen, knieholtes, bilspleet, op het hoofd, achter de haargrens en achter de oren. Een tekenbeet kenmerkt zich meestal door een rode ring om de beet, maar dit is niet altijd het geval. Soms ontstaat er alleen een rode vlek. Dit maakt het herkennen van een tekenbeet lastiger. Bij twijfel kun je altijd de website www.tekenradar.nl raadplegen.

Sommige teken zijn besmet met bacteriën. Ze kunnen dan ziekten overdragen, zoals de ziekte van Lyme. Als je de teek direct verwijdert is de kans op besmetting klein.

Controleer kinderen na het buitenspelen op tekenbeten. Houd hier extra rekening mee als je in de buurt van struiken en dergelijke bent geweest.

Verwijder een teek met een puntig pincet of een tekentangetje. Pak de teek zo dicht mogelijk op de huid vast en trek hem er uit. Als het niet lukt om de teek te verwijderen laat dit dan direct doen bij een arts. Bewerk de teek nooit met middelen, zoals alcohol, olie, nagellak en zeep. De kans op besmetting schijnt dan groter te zijn. Maak na het verwijderen van de teek het wondje schoon met een desinfecterend middel en zet een cirkel om de beet. Zo kun je later altijd terugzien waar de beet precies was en hoe groot de plek was. Noteer de datum van de tekenbeet en geef door aan de ouders van het kind dat het kind is gebeten door een teek.

13. Wespen- en bijensteek

Tijdens het buitenspelen zullen de kinderen in aanraking komen met wespen en bijen. Het steken van bijen en wespen is niet altijd te voorkomen. Er is wel een aantal tips waarmee je de kans kunt verkleinen.

- Probeer buiten geen zoetigheid te eten en te drinken. Geef kinderen bij voorkeur water en anders een pakje drinken of drinken in een afgesloten beker. Het drinken uit een rietje is in dat geval veiliger, omdat de kans dat er een wesp in het drinken zit aanwezig is;
- Als een kind toch wordt gestoken verwijder een eventueel aanwezig angel dan direct met een pincet;

- Koel de plek van de steek;
- Bij een steek in de mond of de hals gebruik dan direct ijs en bel 112;
- Bel bij een allergische reactie direct 112.

14. Warmteprotocol

Dit protocol treedt in werking bij weersvoorspellingen van 28 graden of hoger.

- Attendeer ouders dat zij hun kind geschikt kleden. Laat kinderen niet te warm gekleed rondlopen. Bij buitenspelen kan het verstandig zijn om de kinderen wel te bedekken met een dun laagje kleding tegen het branden van de zon;
- Bekijk of het een verkoelend effect kan hebben om alle ramen en deuren te openen. Doe dit alleen als het geopende raam of de geopende deur geen risico oplevert voor de kinderen;
- Probeer ervoor te zorgen dat de zon niet teveel de opvangruimte in schijnt. Dit kan de temperatuur doen oplopen;
- Smeer kinderen altijd in met zonnebrandcrème wanneer zij in de zon gaan spelen of verblijven;
- Laat kinderen buiten met water spelen. Zorg ervoor dat het wel veilig is. Laat kinderen nooit zonder toezicht bij een badje met water of een emmer met water. Bedenk dat kinderen in een klein laagje water al kunnen verdrinken;
- Stel kinderen niet te lang bloot aan zonlicht. Zoek de schaduw op of ga naar binnen;
- Houd in de gaten dat de kinderen voldoende drinken. Las extra drinkmomenten in en stimuleer ze om ook daadwerkelijk te drinken;
- Blijf tussen 12.00 en 15.00 uur met de kinderen binnen of verblijf in de volledige schaduw.

15. Onderkoeling

- Zorg er te allen tijden voor dat een kind niet onderkoeld kan raken;
- Kleed de kinderen warm aan bij een frisse buitentemperatuur;
- Zorg ervoor dat de jassen dicht zijn;
- Kleed kinderen bij voorkeur met verschillende laagjes aan. Op deze manier houden ze hun warmte beter vast;
- Zorg ervoor dat kinderen bij koud weer in beweging blijven;
- Laat de kinderen bij kou niet te lang buiten spelen.

16. Giftige stoffen en planten

Kinderen zijn nieuwsgierig en gaan op onderzoek uit. Ze hebben geen benul van gevaar en stoppen veel in hun mond. En omdat ze klein zijn, is een kleine hoeveelheid gif soms al schadelijk. Bij meer dan de helft van alle opnames in een ziekenhuis door vergiftiging zijn kinderen van 1 en 2 jaar het slachtoffer. Verreweg de meeste vergiftigingsongevallen bij jonge kinderen gebeurt in en om het huis waar ze wonen. De behandeling is meestal vervelend en bovendien is een ziekenhuisopname vaak nodig,

Je hebt meer gevaarlijke stoffen in huis dan je denkt. Loop eens met een frisse blik door je eigen huis. Het helpt om door de knieën te gaan en je huis te bekijken op kinderooghoogte.

16.1 Tips ter voorkoming

- Berg gevaarlijke stoffen altijd op achter slot en grendel;
- Koop producten met een kinderveilige sluiting;
- Gebruik, als het kan, een vervangend minder gevaarlijk product;
- Lees altijd de informatie op de etiketten of bijsluiters;
- Bewaar gevaarlijke stoffen altijd in de originele verpakking, giet dus geen terpentijn over in een limonadefles;
- Sluit potten en flessen direct na gebruik weer af en zet ze terug in de kast;
- Meng nooit schoonmaakmiddelen met chloorbleekmiddelen;
- Controleer of je giftige planten in huis of tuin hebt. Leer kinderen hoe de natuur werkt en hoe om te gaan met planten, bloemen en bessen en/of verwijder de giftige planten;
- Laat kinderen nooit alleen als er gevaarlijke producten in de buurt staan;
- Noem medicijnen en vitaminen geen snoep.

Een ongeluk zit in een klein hoekje. Is er toch sprake van vergiftiging?

Raak niet in paniek maar onderneem de juiste stappen. Dit document kan je daarbij helpen, Zoek de gevaarlijke stof op in deze lijst. Je ziet dan meteen hoe giftig hij is, van 1 (alleen schadelijk in grote hoeveelheden) tot 4 (zeer giftig).

Kijk wat je kunt doen om ongelukken te voorkomen.

Krijgt het kind toch een gevaarlijke stof binnen?

Bel dan altijd 112 en volg het advies op.

Legenda

1	niet of nauwelijks giftig (alleen in zeer grote hoeveelheden)
2	matig giftig
3	giftig
4	zeer giftig, snel handelen in verband met levensgevaar

Komt deze stof op de huid van je kind?

Kleren uit, eventuele poeders van de huid borstelen en 30 minuten onder de douche zetten.

Bel intussen 112.

Komt deze stof in de ogen van je kind?

Direct 30 minuten spoelen onder de douche.

16.2 Medicijnen

Medicijnen zijn de grootste boosdoener als het gaat om vergiftiging. Ze hebben vaak een mooi kleurtje waardoor een kind geen verschil ziet tussen medicijnen en snoepjes.

Voorkom ongelukken

- Bewaar medicijnen in een medicijnkastje waar kinderen niet bij kunnen;
- Lees de bijsluiter en bewaar deze;
- Noem medicijnen en vitaminen nooit snoepjes.

Als het toch misgaat

- Zoek uit om welk medicijn het gaat;

Buizerd 4
1422WM Uithoorn

Tel nr 06 24 89 16 30
LRK-nummer 594786216
Versie 1.04

KvK 65548361
BTW nr NL8561.57.120.B01

- Bel altijd 112 en volg het advies op;
- Neem het medicijn mee naar het ziekenhuis;
- Let op: laat het kind niet braken en geef geen drinken of Norit. Doe dit alleen als de 112-medewerker zegt dat dit nodig is.

Anticonceptiepil	1	Laxeermiddelen	1
Aspirine	3	Muggenmelk (met Deet)	2
Fluortabletjes	1	Paracetamol	3
Hoestmiddelen	1	Pijnstillers (bv. Ibuprofen)	3
I-lomeopathische middelen met alcohol	3	Slaapmiddelen	4
IJzerpreparaten	4	Staalpillen	4
Jodium	1	Zinkzalf	1
Kalmeringsmiddelen	3		

16.3 Huishoudchemicaliën

Met huishoudchemicaliën gebeuren veel ongelukken. Denk aan afwasmiddel of klusproducten, zoals verf of terpentijn.

- Voorkom ongelukken
- Lees het etiket! Check symbolen, waarschuwingen en volg de veiligheidsadviezen op;
- Sluit de verpakking altijd goed af. Ook als je het product daarna nog gebruikt;
- Bewaar huishoudchemicaliën buiten bereik van kinderen;
- Bewaar ze in hun originele verpakking;
- Meng nooit schoonmaakmiddelen van chloorbleekmiddelen;
- Koop producten met een kinderveilige sluiting. Let op: een kinderveilige sluiting biedt geen garantie dat kinderen iets niet open krijgen, het maakt het alleen moeilijker.

Als het toch misgaat

- Zoek uit om welk product het gaat;
- Bel altijd 112 en volg het advies op;
- Neem het product mee naar het ziekenhuis.

Let op: laat het kind niet braken en geef geen drinken of Norit. Doe dit alleen als de 112-medewerker zegt dat dit nodig is.

Aanmaakblokjes (open haard, barbecue)	2
Accuzuur	4
Aceton	3
Afvoerontstoppers	4
Afwasmiddelen (hand)	1
Alcohol	3
Allesreiniger	2
Ammonia	4
Antivries (autoradiateur)	4
Azijn (schoonmaak)	3
Benzine	3
Bestrijdingsmiddelen	3
Bleekwater	4

Brandspiritus	3
Chemisch toilet desinfectans	4
Chloorwater	4
Chroomreinigers	3
Chrysal	1
Cif	1
Citronella-olie	1
Correctievloeistof	1
Dieselolie	3
Gips	1
Gootsteenontstopper	4
Huishoudmiddelen (met 3-6% waterstofperoxide)	3

peut	3
Plantenmest en - voeding (vast/vloeibaar)	1
Plantenstaafjes (tegen ongedierte)	1
Rattenverdelger	3
Ruitensproeiervloeistof	2
Schoonmaakazijn	3
Schuurmiddel (vloeibaar)	1
Silicagel (vocht-opnemer)	1
Slakkenverdelger	3
Slotontdooier	2
Soda (bicarbonaat)	3
Spiritus (brand)	3
Superbenzine	3
Tapijtreiniger	3
Teakolie	3
Terpentijn	3
Petroleum	3

Huisbrandolie	3
Inweekmiddel (Biotex O)	2
Kamerplantenmest	1
Kalkverwijderaar	
Koperpoets	
Kunstmest (korrels of oplossing)	1
Kwastontharder (terpentine)	3
Kwastreiniger	3
Lakken	3
Lampolie	3
Luchtverfrisser	2
Luciferkoppen	1
Meubelolie	3
Mierenlokdoos	3
Motorolie (ongebruikt)	1
Mottenballen (met paradichloorbenzeen)	2
Muizentarwe	3
Ontkalker	
Ovenreiniger	
Parathion (insecticide)	
Parketvloerreiniger	3
Permanentvloeistof	1
Terpentine	3
Toiletblokje	3
Toiletreiniger	3
Toiletverfrisser	3
Vaatwasmiddel (poeder en tabs)	
Verf voor houtwerk	3
Verfverdunner	3
Vlekkenverwijderaar	3
Wasbenzine	3
Wasmiddelen (hand)	2
Wasmiddelen (machine)	
Wasverzachter	2
Waterverf voor kinderen	1
Zilverpoets	
Zoutzuur	

16.4 Andere gevaarlijke stoffen

Er zijn nog veel meer dingen die giftig kunnen zijn, zeker voor kinderen. Bekijk de lijst en maak je opvanglocatie veilig.

Voorkom ongelukken

Check welke spullen giftig zijn en leg ze buiten het bereik van kinderen.

Als het toch misgaat

- Zoek uit om welk product het gaat;
- Belt altijd 112 en volg het advies op;
- Neem het product mee naar het ziekenhuis.

Let op: laat het kind niet braken en geef geen drinken of Norit. Doe dit alleen als de 112-medewerker zegt dat dit nodig is

Aftershave met alcohol	2
Baby-olie	1
Badschuim	1
Bodylotion	1
Douchegel/badschuim	1
E-sigaret navulflacon	4
Eau de cologne	3
Eau de toilette	3
Eucalyptusolie	2
Fluorescerende staafjes (speelgoed)	1
Haarbleekmiddel	3
Haargel of —spray	1
Haarlotion	1
Has h	2
Inkt	1
Klei (boetseer)	1
Kleurpotloden	1
Knoopcelbatterijen	3

Koolmonoxide (slachtoffer in buitenlucht brengen) 4

16.5 Giftige planten

Sommige planten zijn erg giftig, vooral planten met rode besjes. Maar voor een kind zien die er nou net zo aantrekkelijk uit !

- Voorkom ongelukken
- Check of er giftige planten in je huis of tuin staan. Leer het kind hoe hier mee om te gaan, doe ze weg of zorg dat het kind er niet bij kan.
- Als het toch misgaat
- Zoek uit om welke plant het gaat.

Anthurium 2

Aronskelk bessen 2

Azalea 1

Berenklauw 3 !

Bitterzoet 3

Boerentabak 3

Christoffelkruid 1

Dieffenbachia 2

Doornappel 3

Dwergmispel 1

Ficus 1

Gatenplant 2

Kunstgebitreiniger	3
Lenzenvloeistof	
Lijm (water oplosbaar)	
Lippenbalsem/lippenstift	1
Make-up	1
Massageolie/huidolie	1
Nagellak	3
Nagellakremover	
Parfum	2
Shampoo	1
Sigaren	3
Sigaretten	3
Soldeervloeistoffen	
Tabak	3
Tandpasta	1
Vlooiensband (hond/kat)	2
XTC pil (1 pil is dodelijk voor een klein kind)	
Zeep	1
Zonnebrandolie	1

Gelderse Roosbes 1

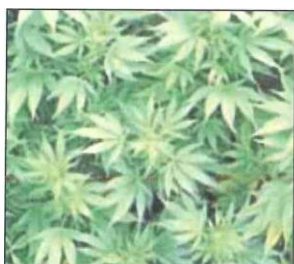
Gevleektscheerling 1

Goudenregen 3

Heggerank 2

Hennep 1

Herfsttijloos 1

Huistessen 1

Kamperfoeliebessen 2

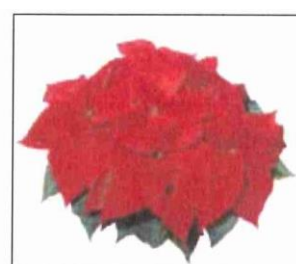
Kardinaalmutsbessen 2

Karmozijnbes-bessen 1

Kerstroos 2

Kerstster (Euphorbia) 2 !

Klimopbessen 2

Lelietje-van-dalen 2

Lepelplant 2

Ligusterbessen 2

Lupine 3 Mahoniebes 1 Maretakbessen 1 Monniksap (gele en blauwe) 3

Oleander 4 !

Oranjeappelboom 2

Peperboom 4 !

Philodendron 2

prunus 1

Rhododendron 2

Sierpeper 1

Venijnboom (taxus) 4

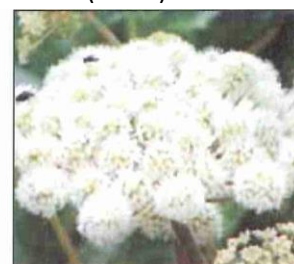
Vingerhoedskruid 2

Vuilboombessen 2

Vuurdoornbessen 1

Waterscheerling 4 !

Wolfskers 3

Wolfsmelk 2 1

Zevenboom 3

Zwarte nachtschade 3

17. Veilig vervoeren van het kind

Gastouderbureau Amado vindt het van belang dat het vervoeren van kinderen op een veilige manier plaatsvindt. Daarom zijn er de volgende richtlijnen opgesteld:

- Wanneer de gastouder de gastkinderen vervoert met het openbaar vervoer, de auto, de fiets of de bolderkar dient de betrokken ouder het formulier "Permanente toestemming verkeer" in te vullen;
- De gastouder vervoert de kinderen enkel in goedgekeurde zitjes;

- Bij vervoer met de auto, de fiets, de bakfiets, of een fietskar voldoet het vervoersmiddel en de inrichting aan de wettelijke eisen;
- Wanneer de gastouder de kinderen vervoert in een auto is de gastouder in het bezit van een geldig Europees rijbewijs en een inzittende verzekering.

18. Zelfstandigheid van het oudere kind

Wanneer een kind oud genoeg is om zelf buiten te spelen of om zelf van school naar de opvanglocatie te gaan is het van belang dat ook hiervoor een formulier wordt ingevuld door de ouder. Dit betreft het formulier "Zelfstandigheid". Gastouderbureau Amado raadt aan om samen goed te bespreken wat wel en niet mag en dit goed vast te leggen. Gastouderbureau Amado vervult hierbij een adviserende rol. Houd rekening met de zelfstandigheid van het kind, de leeftijd van het kind, de omgeving waarin het verblijft, de drukte op de wegen en wat het kind gewend is. Bijvoorbeeld een kind van 6 jaar laat je niet zelfstandig een drukke verkeersweg oversteken, maar kan wel op het trapveldje in de wijk zelfstandig spelen. Overleg bij twijfel altijd met Gastouderbureau Amado. Bij onzorgvuldige afspraken zal gastouderbureau Amado hier een uitspraak over doen.

19. Protocol medicijnverstrekking

Het kan zijn dat een kind tijdens de opvang ziek wordt. Soms is het ook zo dat vraagouders de gastouder vragen om medicatie toe te dienen. In dit protocol geeft Gastouderbureau Amado de gastouder een handreiking hoe je als gastouder het beste met deze situaties om kan gaan.

18.1 Het kind wordt ziek bij de gastouder

Een kind dat ziek is heeft aandacht en rust nodig. Wanneer het zieke kind of één van de andere kinderen niet de aandacht kan krijgen die het nodig heeft dan is het beter dat het kind wordt opgehaald. Ook wanneer er sprake is van een besmettelijke ziekte kan het soms beter zijn om het kind op dat moment niet op te vangen.

Als een kind ziek wordt wanneer het bij de gastouder is brengt de gastouder de ouder hiervan op de hoogte. In overleg kan het kind worden opgehaald of bij de gastouder blijven zolang dit mogelijk is. De gastouder mag het kind nooit zonder toestemming enige vorm van medicatie (dus ook geen pijnstilling) geven. De gastouder mag alleen medicatie toedienen wanneer de ouder dit heeft/hebben aangegeven op het formulier "Medische verklaring".

Gastouderbureau Amado adviseert de gastouder om het kind op te laten halen wanneer:

- Het hoge koorts heeft;
- Het kind zich niet meer kan handhaven in de opvangsituatie;
- De pijn steeds erger wordt;
- De houding van het kind verandert (bijvoorbeeld in elkaar krimpen van de pijn);
- Ernstige veranderingen in het gedrag (zoals het afnemen van de alertheid).

Als de gastouder de ouder niet kan bereiken of het noodnummer van bijvoorbeeld de grootouders en de gastouder inschat dat het nodig is kan zij contact opnemen met de huisarts van het kind. In noodgevallen belt de gastouder met 112.

De gastouder informeert de ouder altijd over de gezondheidstoestand van het kind. De ouder zorgt ervoor dat de gastouder altijd in het bezit is van de juiste contactgegevens.

Voorzorgsmaatregelen:

- Zorg voor goede hygiëne bij wondverzorging of het smeren van zalf;
- Gebruik liever geen potjes crème, maar tubes, wegwerpflacons of spuitflacons;
- Draag handschoenen bij contact met bloed of wondvocht;
- Was kleding en linnengoed dat met bloed in aanraking is gekomen op 60 graden;
- Reinig een thermometer na gebruik met water en zeep;
- Desinfecteer de thermometer voor en na gebruik met 70% alcohol.

18.2 Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens de opvanguren. Dit kan bijvoorbeeld gaan om een puffje tegen kortademigheid of een antibioticakuur. Ouders vragen dan aan de gastouder om deze medicatie te verstrekken. De gastouder mag dit alleen doen als de ouders het formulier “Toestemming medicatie op recept” of het formulier “Medische verklaring” hebben ingevuld.

Voorzorgsmaatregelen:

- Neem het medicijn in ontvangst in de originele verpakking en laat de naam van het kind erop zetten;
- Lees de bijsluiter van de medicatie en ken eventuele bijwerkingen;
- Noteer op een lijst wanneer je het medicijn aan het kind hebt gegeven;
- Mocht het gebeuren dat het kind niet goed reageert op de medicatie bel dan direct een huisarts of een specialist. Bij een ernstige situatie bel je altijd 112;
- Zorg ervoor dat je alle relevante informatie van het kind bij de hand hebt, zoals naam, geboortedatum, adres, huisarts, welk medicijn is gegeven en welke reacties het kind laat zien;
- Laat het kind niet alleen, blijf rustig en observeer;
- Waarschuw, als het mogelijk is, een andere volwassene.

18.3 Medische handelingen

Misschien zal een ouder aan een gastouder vragen om handelingen te verrichten die vallen onder medisch handelen. Te denken valt hierbij aan sondevoeding of het meten van de bloedsuikerspiegel bij patiënten met suikerziekte. Deze handelingen mogen niet worden uitgevoerd door de gastouder.

20. Wiegendood

Voorzorgsmaatregelen beperken het risico op wiegendood. Gastouderopvang Amado raadt aan om de adviezen te volgen die beschreven staan in de folder “Veilig Slapen”. Deze kun je downloaden op www.veiligslapen.info.

19.1 Wat kan de gastouder doen om de veiligheid te bevorderen?

1. Laat een baby nooit op zijn buik slapen. Wanneer de ouders willen dat het kind wel op de buik slaapt, laat ze dan het formulier “Buikslapen” invullen. Wanneer de ouders willen dat hun kind wordt ingebakerd, laat ze dan het formulier “Inbakeren” invullen.

- Een baby die niet in goede conditie is mag je nooit inbakeren;
 - Wanneer je het inbakeren op de verkeerde manier doet kan dit risicovol zijn. Zorg ervoor dat je weet hoe het moet als je het doet;
 - Hou je aan de leeftijdsgrenzen voor inbakeren. Als een kind zich kan omdraaien kan dit gevaar opleveren.
2. Voorkom dat een baby het te warm heeft. Ventileer de slaapruiimte.
 3. Zorg voor veiligheid in bed. Maak het bedje laag op en gebruik geen dekbed.
 4. Controleer het kind regelmatig
 5. Gebruik nooit een extra matras in een campingbedje! Gastouderbureau Amado geeft het advies om geen campingbedjes te gebruiken voor kinderen onder de twee jaar.

Houd nieuwe baby's extra in de gaten. Er zijn aanwijzingen dat veranderingen in omstandigheden en routine bij baby's stress kunnen veroorzaken. Laat baby's daarom rustig aan de nieuwe situatie wennen.

Gastouders zijn zelf verantwoordelijk voor het toepassen van de regels omtrent veilig slapen. Van belangrijke gebeurtenissen, ongelukken en bijna-ongelukken brengen zij Gastouderbureau Amado op de hoogte. Dit kan door middel van het formulier "Ongevallenregistratie".

Wanneer je het kind in slechte conditie aantreft probeer het kind dan te prikkelen door het aan te tikken, onder de voetzolen te kietelen en het op te pakken. Als het kind hier geen reactie op geeft sla dan direct alarm en begin met het kind te reanimeren. Roep, indien mogelijk, de hulp van anderen in.

Wanneer je de preventieadviezen volgt verminder je de kans op wiegendood.

21. Buikslapen

Sinds in Nederland in oktober 1987 de buikligging van baby's wordt afgeraden, is het aantal wiegendoodgevallen sterk afgenomen. Bij het op de buik slapen kunnen de volgende vier complicaties optreden:

- In buikligging kunnen neus en mond tegen het matras aan komen te liggen, waardoor uitgeademde lucht min of meer wordt vastgehouden en deels weer wordt ingeademd. Zo krijg het kind te weinig zuurstof binnen;
- Op de buik heeft je kind een grotere mobiliteit. Met de benen of armen kan het zich afzetten en verplaatsen: jongere zuigelingen vooral naar het hoofdeinde (hoofdbeschermers of andere kussenachtige materialen kunnen dan een gevaar vormen), oudere zuigelingen naar het voeteneinde, waardoor ze onder het beddengoed kunnen raken;
- De afgifte van warmte is in buikligging kleiner doordat het contactoppervlak van het lichaam met het matras groter is. Hierdoor kan een baby het te warm krijgen;
- In de buikligging is de druk op de neus en de onderkaak groter doordat het kind met zijn gezicht tegen het matras of de zijkant aanligt. De neus vervormt en is minder toegankelijk voor lucht waardoor er ademnood kan optreden.

Het beste is om de baby vanaf de geboorte altijd in rugligging te slapen te leggen. Uit zijligging rolt een kind namelijk al na een paar weken gemakkelijk op de buik. Veel mensen zijn bang dat een kind bij rugligging stikt in zijn eigen slijm of voedsel. Daarom leggen veel mensen het kind liever op de zij. Er is echter geen enkel onderzoek bekend waaruit blijkt dat het risico daarop groter is bij rugligging dan bij zij- en buikligging. Vanaf een maand of drie zijn kinderen in staat van de rug naar de buik te draaien. Dit heet secundaire buikligging. Door toezicht te houden kan dit worden voorkomen. Bij

eventuele buikligging kan je het kind weer op de rug draaien. Daarnaast maakt het gebruik van een babyslaapzak het draaien moeilijker. Wanneer het kind overdag wakker is, kun je hem onder toezicht op de buik leggen om de motoriek te oefenen. Als het kind zichzelf vlot op zijn buik en rug kan draaien kan je het kind zelf de slaaphouding laten bepalen.

Gastouderbureau Amado geeft het advies om baby's altijd op de rug te laten slapen. Verzoeken ouders de gastouder om het kind op de buik te laten slapen, vul dat het formulier "Buikslapen" in.

22. Inbakeren

Inbakeren is het van schouder tot voeten in doeken wikkelen van een baby. Dit wordt op een bepaalde manier gedaan met het doel om zijn eigen bewegingen te beperken om zich gemakkelijker over te kunnen geven aan zijn nodige rust en slaap.

Het niet volgens de juiste procedure inbakeren van baby's kan risico's met zich meebrengen. Te los, te strak, te dik, te langdurig, op de verkeerde manier inbakeren kan risicovol zijn. Bij te los inbakeren kan een baby verstrikt raken in het doek. Te strak kan de baby's moeilijkheden geven met ademen. Te dik of te warm, of met het verkeerde materiaal inbakeren, kan een warmtestuwing veroorzaken. Bij het inbakeren van kinderen ouder dan 6 maanden kunnen levensbedreigende situaties ontstaan.

Gastouderbureau Amado geeft het advies om baby's niet in te bakeren. Wanneer ouders dit toch aan de gastouder vragen moeten zij hiervoor het formulier "Inbakeren" invullen.

23. Veiligheid rond zwembaden

Een zwembad in de tuin zorgt vaak voor veel plezier, maar het is belangrijk om hier op een verstandige en veilige manier mee om te gaan.

Neem daarom voldoende maatregelen om het voor kinderen veilig te houden. Hieronder worden feiten over verdrinking genoemd en daarna de mogelijkheden om dit te voorkomen. Bedenk aan de hand van deze lijst hoe je het zo veilig mogelijk kan maken. Tijdens de risico-inventarisatie bekijken we of het veilig genoeg is.

Resultaten van een studie over zwembadongevallen

Een Amerikaanse studie rond verdrinkingsongelukken van min-vijfjarigen toont de volgende aspecten aan:

- 75% van de verdrinkingslachtoffers waren tussen 1 en 3 jaar waarvan 65% jongens. Aangezien de vaardigheden van peuters dagelijks veranderen, doen ze vaak iets onverwachts.
- De meeste slachtoffers werden gesuperviseerd door een of beide ouders. 46% van de slachtoffers zag men het laatst in huis, 23% in de tuin, de veranda of het terras en 31% zat in of rond het zwembad voor het ongeluk gebeurde. In totaal verwachtte men van 69% procent van de kinderen dat ze niet in of rond het zwembad zouden zitten, toch werden ze in het water gevonden.
- Verdrinkingsongelukken met kinderen gebeuren meestal in een vertrouwde omgeving. 65% van de ongelukken vond plaats in een zwembad van het gezin, 33% in dat van vrienden of familieleden.

- Verdrinkingen bij kinderen gebeuren ontzettend snel. Een kind kan verdrinken in de tijd die men nodig heeft om een telefoon te beantwoorden. 77% van de slachtoffers was 5 minuten of minder uit het zicht verdwenen.
- Redding hangt af van hoe snel je het kind kan redden en kan beginnen met mond-op-mondbeademing, zelfs in het zwembad zelf. Seconden tellen bij het voorkomen van dood of hersenschade.
- Verdrinking bij kinderen is een stille dood, in tegenstelling tot bij volwassenen. Plonsen en spetteren is er niet bij als een kind in nood is, waardoor men niet meteen gewaarschuwd wordt.

Voorbeelden veiligheidsmaatregelen voor zwembaden

- Een deugdelijk hekwerk of muur. Het is van belang dat de kinderen niet over het hek heen kunnen klimmen. Er mogen geen horizontale balken aanwezig zijn en het hek moet hoog genoeg zijn. Advieshoogte betreft 120 cm hoog. Het kan verstandig zijn om een drammer op het hek te zetten die ervoor zorgt dat het hek direct weer dichtvalt als het open is geweest.
- Kinderen mogen nooit zonder toezicht aanwezig zijn in of rondom het zwembad.
- Zet nooit opstapjes vlakbij het bad neer (denk hierbij ook aan tuinmeubilair bijvoorbeeld).
- Gebruik een zwembadalarm. Dit alarm leg je in het water. Zodra er beweging wordt gedetecteerd gaat er een alarm af.
- Gebruik een polsalarm bij de kinderen. Dit alarm gaat af zodra het in aanraking komt met water.
- Deuralarm woning. Een verklikker die het aangeeft als de deur open gaat.
- Dek het zwembad af door middel van een veiligheidsdek.
- Laat geen speelgoed achter in het water. Dit kan een kind verleiden het water in te gaan.
- Leer de kinderen dat ze niet zelf naar het zwembad mogen gaan.

24. Kinderen en dieren

Veel gezinnen hebben één of meerdere huisdieren. Het is belangrijk om altijd alert te blijven wanneer kinderen in aanraking komen met huisdieren. Gastouderbureau Amado biedt dit protocol als handreiking hoe om te gaan met de combinatie tussen kinderen en huisdieren.

- Leer het kind zich rustig te gedragen bij huisdieren, niet rennen, schreeuwen en dergelijke;
- Leer het kind dat het dieren geen pijn mag doen;
- Laat huisdieren nooit alleen met het kind. Zelf de liefste dieren kunnen in bepaalde omstandigheden bijten;
- Neem bij honden de waarschuwingssignalen die een hond geeft uiterst serieus. Een hond trekt bijvoorbeeld zijn lip op, laat zijn tanden zien en gromt. Dit zijn voor een hond de laatste waarschuwingen;
- Zorg dat dieren een plek hebben om zich terug te trekken wanneer ze geen zin hebben in de drukte van de opvang;
- Bedenk dat ook kleine huisdieren een kind kunnen verwonden;
- Hou speelgoed van huisdieren en kinderen gescheiden van elkaar.

25. Social media

Social media zijn online platforms, zoals Twitter, Facebook, YouTube en dergelijke. Gastouderbureau Amado geeft richtlijnen hoe om te gaan met deze platforms.

- Publiceer nooit vertrouwelijke informatie over gastkinderen en vraagouders;
- Plaats nooit zonder toestemming beeldmateriaal van de kinderen op social media. Wanneer ouders hiervoor toestemming geven vullen zij het formulier “Plaatsen van foto’s op social media” in;
- Bedenk dat het makkelijk is om iets online te zetten, maar het heel lastig is om iets offline te halen;
- Bedenk dat sociale netwerken hun privacy-instellingen regelmatig veranderen, waardoor foto’s ineens wel openbaar zichtbaar zijn;
- Bij twijfel, overleg dan met Gastouderbureau Amado.

26. Vaccinaties

In onze Grondwet is het recht op de onaantastbaarheid van het menselijk lichaam gegarandeerd. Om die reden kennen we in Nederland geen verplichting om kinderen te laten vaccineren. Op grond hiervan heeft de Inspectie van Volksgezondheid aangegeven, dat regelgeving betreffende kindercentra en gastouderopvang niet op een wijze uitgelegd mag worden, dat in de opvang niet-ingeeënte kinderen de toegang geweigerd mag worden. Dit betekent dat gastouders de ouders van niet-ingeeënte kinderen mogen attenderen op het inentingsschema, maar deze kinderen niet mogen weigeren.

Een kinderopvang die vaccinatie volgens het RVP (Rijksvaccinatie Programma) eist van haar cliënt, heeft geen wettelijke basis. De inspectie van Volksgezondheid heeft aangegeven dat niet is toegestaan niet-gevaccineerde kinderen te weigeren. Vrijheid van keuze van medische behandeling is een grondrecht.

Andere ouders moeten wel op de hoogte gesteld worden van de aanwezigheid van het niet-ingeeënte kind.

27. Hygiënische wondverzorging

Als het kind een wondje of wond heeft is het belangrijk om hier op een hygiënische manier mee om te gaan. Daarom hebben wij de volgende tips op een rijtje gezet:

- Gebruik altijd wegwerphandschoenen wanneer je in aanraking komt met bloed of wondvocht;
- Zorg voor een schone omgeving;
- Laat geen huisdieren in de buurt wanneer u de wond verzorgd;
- Zorg dat je tijdens de wondverzorging niets aanraakt wat niet noodzakelijk is voor de verzorging;
- Maak je gebruik van een zalf of crème uit een pot of tube? Maak dan gebruik van een wattenstaafje of spatel om de zalf aan te brengen.

28. Protocol infectieziekten

Soms is het lastig in te schatten wanneer een kind echt ziek is en wanneer het meevalt. Ziek zijn is een rekbaar begrip. Het is hierbij belangrijk om de toestand van het kind in de gaten te houden en de risico's die de andere kinderen mogelijk lopen.

Als een kind zich niet goed voelt heeft het behoefte aan rust en de nodige verzorging. Dit kan lastig zijn wanneer de gastouder meerdere kinderen gelijktijdig opvangt. In zo een geval kan het soms beter zijn dat de gastouder op dat moment geen opvang aan dat kind biedt.

Het is belangrijk dat de gastouder de toestand van het kind goed in de gaten blijft houden en aan de hand daarvan een beslissing neemt of het kind gewoon in de opvang kan blijven en mee kan doen, of het kind opgehaald moet worden of dat het kind zelfs direct deskundige hulp nodig heeft. Directe hulp kan nodig zijn als het kind bijvoorbeeld benauwd, buiten bewustzijn of ernstig ziek is. Wanneer een kind zich ziek voelt licht de gastouder de ouders altijd in, zodat zij kunnen aangeven of ze het kind willen komen halen.

Er bestaan een aantal besmettelijke ziekten die een gevaar op kunnen leveren voor de andere kinderen en voor de gastouder. Dit gaat om ziektes waarbij de kans op besmetting groot is. Het weren van kinderen is zinvol wanneer andere kinderen nog niet zijn besmet en besmetting niet op een andere manier te voorkomen is.

Gastouderbureau Amado raadt aan om vooraf met ouders te bespreken hoe je omgaat met ziekte. Op die manier weten ouders waar ze aan toe zijn. Je kunt ervoor kiezen om dit op papier te zetten en deze informatie mee te geven aan de ouders, zodat er nooit discussie over kan ontstaan. Denk dan aan de volgende punten:

- Wat doen ouders als hun kind ziek blijkt te zijn? Hoe melden ze het kind af?
- Welke redenen heeft een gastouder om een ziek kind op te laten halen?
- De afspraak dat ouders een besmettelijke ziekte van hun kind melden bij de gastouder;
- Het feit dat de gastouder overleg pleegt met Gastouderbureau Amado en / of de GGD, afdeling infectieziektebestrijding. De GGD vraagt, met toestemming van de ouders, eventueel informatie op bij de huisarts.

De GGD kan adviseren:

- Om het kind niet toe te laten vanwege risico voor andere kinderen;
- Om het zieke kind te laten behandelen om verspreiding van de ziekte tegen te gaan;
- Om ouders van andere kinderen te informeren over de ziekte, zodat zij alert kunnen reageren op ziekteverschijnselen;
- Overige kinderen uit voorzorg medicatie voor te schrijven of te vaccineren.

27.1 Aids/HIV

Wat is het?

Aids wordt veroorzaakt door een virus. Wanneer iemand hiv-geïnfecteerd is, noemt men die persoon seropositief. Dit betekent niet dat hij ziek is, maar dat hij het virus in het lichaam heeft. Omdat het afweersysteem van het lichaam geleidelijk wordt aangetast, krijgen allerlei ziekteverwekkers, waartegen het lichaam zich normaal gesproken goed kan verdedigen, de kans om toe te slaan. De patiënt kan uiteindelijk overlijden aan ziekten als diarree of longontsteking. Aids is niet te genezen.

Wel zijn de laatste jaren betere behandelmethoden gekomen waardoor de ziekte kan worden geremd.

Hoe krijg je het?

Via seksueel contact met bloed-bloedcontact kan het worden overgebracht. Bij dit contact komt het bloed van de ene persoon direct in contact met het bloed van de andere persoon, bijvoorbeeld als iemand zich prikt aan een injectienaald. Baby's kunnen besmet raken door hun moeder tijdens de zwangerschap of bij de geboorte. Ook via moedermelk kan het virus worden overgedragen.

Je krijgt het niet door hoesten of niezen, huidcontact, zoenen, zweet, tranen, braaksel, urine of ontlasting, gemeenschappelijk gebruik van glazen, borden, potloden of toilet. Dus normaal sociaal verkeer levert geen besmettingsgevaar op. Neem bij twijfel contact op met de GGD.

Wat kun je doen als gastouder?

- Bijzondere maatregelen zijn niet noodzakelijk. De algemene hygiënemaatregelen zijn altijd van belang, ongeacht of er een seropositieve persoon aanwezig is of niet;
- Vermijd contact met bloed;
- Dek wondjes aan de handen af met een waterafstotende pleister;
- Gebruik bij ongelukjes met bloed wegwerphandschoenen;
- Ruim gemorst bloed meteen op en reinig en desinfecteer de plek met alcohol 70%.

Melding en wering

Een hiv-positief kind hoeft je niet te weren. Normaal sociaal contact levert geen gevaar op voor anderen. Er is geen wettelijke verplichting om aids of hiv-seropositiviteit te melden. De plaatsing van een kind kan wel tot onrust leiden. De GGD kan eventueel voorlichting over de ziekte verzorgen.

27.2 De Bof

Wat is het?

De Bof is een virusziekte die een opvallende zwelling van de speekselklier bij het oor veroorzaakt. De ziekte komt zelden voor omdat de meeste kinderen er tegen ingeënt worden. De verschijnselen van de bof zijn: dikke wang en hals gedurende zeven tot tien dagen, pijn in of achter het oor, vooral bij kauwen of slikken, droge mond, soms koorts en soms hoofdpijn. Complicaties zijn zeer zeldzaam. Soms treedt een zaadbalontsteking of hersenvliesontsteking op. Na het doormaken van de bof is men levenslang tegen deze ziekte beschermd. De bof kan ook zonder verschijnselen verlopen. Men is dan wel besmettelijk voor anderen en nadien ook levenslang beschermd.

Hoe krijg je het?

Het virus verspreidt zich via kleine, in de lucht zwevende vochtdruppeltjes uit de neus, keel en mond van het zieke kind. De ziekte is besmettelijk vanaf vijf dagen voor tot negen dagen na het begin van de zwelling.

Wat kun je doen als gastouder?

- Neem de algemene hygiënemaatregelen goed in acht;
- Leer kinderen hoest- en niesdiscipline aan.

Melding en wering

De bof moet door de behandelend arts bij de GGD worden gemeld. De GGD overlegt met de gastouder en de consulent over het informeren van de ouders, bronnen contactopsporing en het aanbieden van vaccinatie aan ongevaccineerde kinderen.

27.3 Buiktyfus

Wat is het?

Buiktyfus is een ernstige infectieziekte die vooral voorkomt in landen waar de hygiëne slecht is. Patiënten met buiktyfus hebben deze infectie meestal in de (sub)tropen opgelopen. In Nederland komt de ziekte weinig voor. Zonder behandeling overlijdt 10 % van de patiënten. De verschijnselen zijn: in het begin soms diarree, na een week hoge koorts en een ernstig algemeen ziektegevoel.

Hoe krijg je het?

Meestal door het eten van besmet voedsel of door het drinken van besmet water (in het buitenland). De ontlasting van het zieke kind bevat echter ook bacteriën. Via de handen kunnen deze op anderen worden overgedragen.

Wat kun je doen als gastouder?

Zorg voor een goede algemene hygiëne. Vooral de hygiëne rondom verschonen en toiletgang, de voedselbereiding en het schoonmaakonderhoud zijn belangrijk om een epidemie te voorkomen of te bestrijden. Let op soortgelijke klachten bij andere kinderen. Indien er in een groep buiktyfus is geconstateerd, is het zinvol bij andere kinderen met klachten ook nader onderzoek te laten doen.

Melding en wering

Buiktyfus moet door de behandelend arts bij de GGD gemeld worden. De GGD stelt een onderzoek in naar de bron. Kinderen met buiktyfus mogen niet naar de gastouder komen. Ook broertjes en zusjes die klachten hebben, mogen niet komen in afwachting van de uitslag van laboratoriumonderzoek. De gastouder krijgt van de GGD bericht wanneer de kinderen weer mogen worden toegelaten.

27.4 Diarree

Wat is het?

Diarree kan worden veroorzaakt door verschillende soorten ziekteverwekkers. Meestal gaat het om virussen, maar ook sommige bacteriën en parasieten kunnen diarree veroorzaken. Diarree is over het algemeen een onschuldige aandoening die binnen enkele dagen vanzelf weer overgaat. Vaak gaat diarree gepaard met ziekteverschijnselen als misselijkheid, braken en soms koorts. De huisarts laat laboratoriumonderzoek verrichten als het om ernstige of langdurige diarree gaat. Als er bloed bij de diarree zit, kan dit op een ernstige ziekte wijzen. Daarom moeten kinderen met bloederige diarree voor verder onderzoek naar de huisarts worden verwezen. De verschijnselen zijn: meer dan driemaal per dag waterdunne ontlasting, buikkrampen, braken en soms koorts.

Hoe krijg je het?

De ontlasting van het zieke kind is besmettelijk. Via de handen kan de ziekteverwekker op anderen worden overgedragen. Ook kan men diarree krijgen door het eten van besmet voedsel en het drinken van besmet water.

Wat kun je doen als gastouder?

- Zorg er voor dat een kind met diarree goed blijft drinken;
- Overleg bij ernstige diarree met de ouders. De extra aandacht en verzorging die dan noodzakelijk zijn, kunnen vaak niet gegeven worden als er meerdere kinderen zijn;
- Bloed bij de ontlasting is een reden om het kind naar de huisarts te verwijzen;
- Neem de algemene hygiënemaatregelen in acht. Vooral hygiëne rondom het verschoenen en de toiletgang, voedselbereiding en het schoonmaken zijn belangrijk om een epidemie te voorkomen;
- Maak bij het voorkomen van diarree de toiletten vaker schoon, denk hierbij ook aan de deurknop, kraan, trekker en vloer;
- Gebruik bij het handen wassen vloeibare zeep en papieren handdoekjes.

Melding en wering

Meld diarree bij Gastouderbureau Amado als er sprake is van een epidemie. Dit is het geval als meer dan een derde deel van de groep binnen een week diarree heeft. Neem ook contact op als er een kind is met bloederige diarree. Alleen bij bloederige diarree is wering noodzakelijk. Een kind met bloederige diarree moet in ieder geval thuisblijven totdat bekend is waardoor de diarree veroorzaakt wordt. Als broertjes en zusjes van een kind met bloederige diarree zelf ook klachten hebben, moeten zij ook thuisblijven.

27.5 Difterie

Wat is het?

Difterie is een infectieziekte die veroorzaakt wordt door een bacterie. Er zijn verschillende vormen van difterie, de bekende is keeldifterie. Maar ook neusdifterie en huiddifterie zijn mogelijk. Het verloop kan variëren van milde klachten tot een zeer ernstig ziektebeeld. Inenting tegen difterie is opgenomen in het Rijksvaccinatieprogramma. Mede hierdoor komt de ziekte in Nederland vrijwel niet meer voor. De verschijnselen zijn: hangerigheid, lusteloosheid, keelklachten bij het slikken, opgezette klieren, zwelling van de keel en hals en koorts. Door slijmvlieszwelling in de keel kan zeer ernstige benauwdheid ontstaan. Ook kan een ontsteking van het hart optreden die de dood tot gevolg kan hebben.

Hoe krijg je het?

Door nauw en langdurig contact met een besmet persoon: via direct contact zoals kussen en via de lucht door hoesten, niezen of zingen. Gewoonlijk duurt de besmettelijkheid ongeveer twee weken. Na behandeling met antibiotica is de besmettelijkheid snel voorbij.

Wat kun je doen als gastouder?

- Neem de algemene hygiënemaatregelen in acht;
- Leer kinderen hoest- en niesdiscipline aan;
- Zorg voor goede ventilatie en het regelmatig luchten van ruimten;

- Zorg dat van elk kind bekend is welke vaccinaties het heeft gehad.

Melding en wering

Difterie moet door de behandeld arts bij de GGD worden gemeld. De GGD overlegt met de gastouder en Gastouderbureau Amado over het informeren van de ouders, bronnen contactopsporing en het aanbieden van vaccinatie aan ongevaccineerde kinderen. Wering van deze patiënten is niet van toepassing, want kinderen met difterie worden altijd in het ziekenhuis opgenomen. Overleg met de GGD en de consultant wanneer het kind weer op de opvang mag komen.

27.6 Dysenterie

Wat is het?

Dysenterie is een ernstige vorm van diarree, die veroorzaakt wordt door Shigellabacteriën. Patiënten met dysenterie hebben deze infectie vaak in het buitenland, onder minder goede hygiënische omstandigheden, opgelopen. In Nederland komt de ziekte zelden voor. Dysenterie is zeer besmettelijk, een gering aantal bacteriën is voldoende om klachten te geven. De verschijnselen zijn: pappige diarree, vaak met bloed- of slijmbijmenging, buikkrampen, koorts en een algemeen ziektegevoel. In een klein aantal gevallen geeft dysenterie ernstige complicaties die kunnen leiden tot stoornissen in de bloedstolling en stoornissen in de nierfunctie.

Hoe krijg je het?

De ontlasting van het zieke kind bevat bacteriën. Via de handen en via voorwerpen komen deze bacteriën in de mond. Ook door het eten van besmet voedsel kan een infectie worden veroorzaakt.

Wat kun je doen als gastouder?

- Neem bij ernstige diarree contact op met de ouders. Adviseer de ouders om met het kind, met bloederige diarree, naar de huisarts te gaan voor diagnostiek en behandeling;
- Zorg voor een goede algemene hygiëne. Vooral de hygiëne rondom het verschoenen en toiletgang, voedselbereiding en het schoonmaakonderhoud zijn belangrijk om een epidemie te voorkomen of te bestrijden;
- Reinig en desinfecteer alle oppervlakken die met bloederige diarree in aanraking zijn geweest, zoals het verschoonkussen, de toiletbril en ook de trekker en kraan bij het toilet;
- Let op diarreeklachten bij andere kinderen. Indien er in een groep dysenterie is geconstateerd, is het zinvol bij andere kinderen met diarree ook nader onderzoek te laten doen. Overleg hierover met de GGD.

Melding en wering

Meld dysenterie bij de GGD als er sprake is van een epidemie. Dit is het geval als meer dan een derde deel van de groep binnen een week diarree heeft. Neem ook contact op met de GGD als er een kind met bloederige diarree is of als de huisarts de diagnose dysenterie heeft gesteld. Bij bloederige diarree is wering noodzakelijk. Het zieke kind moet in ieder geval thuisblijven tot de diagnose gesteld is. Ook broertjes en zusjes van een kind met dysenterie die diarree hebben moeten thuisblijven. Overleg altijd met de GGD over het weren en weer toelaten van kinderen met dysenterie. Meld diarree bij de GGD als er sprake is van een epidemie.

27.7 Griep

Wat is het?

Griep is in de volksmond de benaming voor een meestal goedaardig verlopende infectie van de luchtwegen die gepaard gaat met koorts. Deze infecties kunnen door vele verschillende virussen worden veroorzaakt en duren meestal slechts enkele dagen. Echte griep of influenza is een infectieziekte die veroorzaakt wordt door het influenzavirus. De verschijnselen zijn: hoge koorts, hoesten, hoofdpijn en spierpijn. De klachten duren ongeveer een week en verdwijnen spontaan. Na het doormaken van influenza kunnen nog enkele weken hoest- en vermoeidheidsklachten blijven bestaan.

Hoe krijg je het?

Het influenzavirus verspreidt zich door de lucht via kleine vochtdruppeltjes uit de neus en keel van zieke personen. Influenza treedt vaak op in epidemieën in de winter.

Wat kun je doen als gastouder?

- Leer kinderen hoest- en niesdiscipline aan;
- Zorg voor een goede ventilatie en lucht de ruimten regelmatig.

Melding en wering

Influenza hoeft je niet te melden. Een kind met influenza is te ziek om op de opvang te komen.

27.8 Hand-, voet- en mondziekte

Wat is het?

Het wordt veroorzaakt door een virus. De verschijnselen zijn: pijnlijke blaasjes in de mond, op de handpalmen en de voetzolen, misselijkheid en soms koorts. De ziekte duurt een paar dagen en gaat vanzelf over. Na genezing bestaat een levenslange immuniteit.

Hoe krijg je het?

Het virus verspreidt zich door de lucht via vochtdruppeltjes afkomstig uit de mond, keel en neus van het zieke kind of via de ontlasting. De kans op besmetting van andere kinderen is het grootst kort voordat het kind ziek wordt en aan het begin van de ziekte.

Wat kun je doen als gastouder?

- Neem de algemene hygiënemaatregelen in acht;
- Leer kinderen hoest-, en niesdiscipline aan;
- Geef eten dat gemakkelijk door te slikken is, tot de blaasjes zijn verdwenen;
- Regelmatig luchten van de ruimte vermindert de concentratie van virussen, zodat er minder kans op besmetting bestaat.

Melding en wering

Hand-, voet- en mondziekte moet bij de GGD worden gemeld als er twee of meer kinderen, klachten en symptomen hebben die hierbij passen. Wering is niet nodig, omdat het verloop van de ziekte niet ernstig is.

27.9 Hepatitis A (geelzucht)

Wat is het?

Het is een ontsteking van de lever die veroorzaakt wordt door een virus. De ernst van de ziekte neemt toe met de leeftijd. Onder de leeftijd van 6 jaar vertoont het kind niet altijd alle ziekteverschijnselen. Bij jonge kinderen kan de infectie zelfs geheel onopgemerkt verlopen. Het komt vooral voor in landen waar de hygiënische omstandigheden minder goed zijn. Maar ook in Nederland komt de ziekte nog regelmatig voor. De verschijnselen zijn: koorts, gebrek aan eetlust, misselijkheid, pijn rechts in de bovenbuik, moeheid, na een paar dagen worden het oogwit en de huid geel, de urine krijgt de kleur van cola en de ontlasting ontkleurt en lijkt op stopverf. Er is geen behandeling mogelijk, de ziekte gaat vanzelf over. Wel is het mogelijk om de ziekte te voorkomen door vaccinatie of het toedienen van een injectie met antistoffen.

Hoe krijg je het?

Het virus zit in de ontlasting van het zieke kind. De infecties verlopen via hand-mondcontact. Door het eten van besmet voedsel, het drinken van besmet water, maar ook door onvoldoende verschoon- en toilethygiëne kan via de handen besmetting veroorzaakt worden. Het kind is besmettelijk vanaf een week voor tot een week na het geel worden.

Wat kun je doen als gastouder?

- Neem de algemene hygiënemaatregelen in acht;
- Neem de verschoon- en toilethygiëne in acht.

Melding en wering

De gastouder is wettelijk verplicht om elk geval van geelzucht te melden bij de GGD. Ook gevallen van geelzucht bij de gastouder of hij huisgenoten van de gastouder moeten worden gemeld. Wering is niet zinvol, omdat de ziekte op jonge leeftijd vaak zonder verschijnselen verloopt. Bij het vinden van een kind met verschijnselen mag worden aangenomen dat er reeds vele kinderen zijn besmet. Alleen als kinderen met de ziekte terugkomen van vakantie kun je ze beter weren. Dan zijn de andere kinderen nog niet besmet. Zij moeten thuisblijven tot een week na het ontstaan van de geelzucht.

27.10 Hepatitis B (geelzucht)

Wat is het?

Het is een ontsteking van de lever, welke veroorzaakt wordt door het hepatitis B-virus. De ziekte kan zes weken tot zes maanden duren en gaat meestal vanzelf over. Een kleine groep mensen blijft het virus echter bij zich houden. Dit zijn dragers. Zij kunnen zolang ze het virus bij zich dragen weer andere mensen besmetten. Het kan met of zonder ziekteverschijnselen verlopen. De verschijnselen zijn: lichte koorts, moeheid, pijn rechts boven in de buik, misselijkheid, geelverkleuring van oogwit en de huid, de urine lijkt op cola, de ontlasting ontkleurt, lijkt op stopverf. Na genezing bestaat een levenslange immuniteit.

Hoe krijg je het?

Je krijgt het niet door hoesten, niezen, huidcontact, zoenen, zweet, tranen, braaksel, urine, ontlasting, gemeenschappelijk gebruik van glazen, borden, potloden of toilet. Je krijgt het via bloed-bloedcontact, dus via onbeschermd seksueel contact bijvoorbeeld. Baby's kunnen besmet raken door hun moeder tijdens de geboorte.

Wat kun je doen als gastouder?

- Neem de algemene hygiënemaatregelen in acht;
- Vermijd contact met bloed;
- Dek wondjes aan de handen af met een waterafstotende pleister;
- Gebruik bij ongelukjes met bloed wegwerphandschoenen;
- Ruim gemorst bloed meteen op en reinig en desinfecteer de plek met alcohol 70%;
- Voorkom gezamenlijk gebruik van nagelschaartjes, vijltjes en tandenborstels.

Melding en wering

De gastouder is wettelijk verplicht om geelzucht te melden bij de GGD. Ook gevallen van geelzucht van de gastouder of diens huisgenoten moeten worden gemeld. Wering is niet nodig. Normaal sociaal contact met andere kinderen geeft geen risico op besmetting.

27.11 Hersenvliesontsteking veroorzaakt door meningokokken

Wat is het?

Hersenvliesontsteking is een ziekte waarbij, zoals de naam al zegt, de vliezen om de hersenen en het ruggenmerg worden aangetast. Allerlei verschillende virussen en bacteriën kunnen hersenvliesontsteking veroorzaken. Een ernstige vorm van hersenvliesontsteking wordt veroorzaakt door de meningokok. De verschijnselen zijn: plotselinge hoge koorts, hoofdpijn, misselijkheid, lichtschuwheid, sufheid, nekstijfheid, luierpijn, bloedvergiftiging. Omdat een meningokokkeninfectie in de loop van enkele uren levensbedreigend kan worden, is snelle diagnose en behandeling met antibiotica van groot belang.

Hoe krijg je het?

De bacterie verspreidt zich door de lucht via hoesten. De meeste kinderen hebben echter voldoende weerstand tegen de ziekte. Ongeveer één op de vijf tot tien personen draagt meningokokken zelfs bij zich in de neus, zonder dit te weten en zonder ziek te worden. Waarom sommige kinderen wel ziek worden is niet bekend. Het komt zelden voor dat er in één groep meer dan één kind ziek wordt.

Wat kun je doen als gastouder?

Neem bij nekstijfheid, luierpijn, bloedvergiftiging en bewusteloosheid onmiddellijk contact op met de huisarts of eerste hulp. Wacht niet tot de ouders komen.

- Zorg voor goede algemene hygiëne;
- Leer kinderen hoest- en niesdiscipline aan;
- Zorg voor ventilatie en het regelmatig luchten van ruimten.

Melding en wering

Overleg met de GGD over het informeren van de overige ouders. Een geval van hersenvliesontsteking brengt vaak veel onrust mee. Een kind met hersenvliesontsteking is te ziek om bij de gastouder te komen. Broertjes en zusjes kunnen gewoon komen.

27.12 Hersenvliesontsteking veroorzaakt door bacteriën

Wat is het?

Hersenvliesontsteking is een ziekte waarbij, zoals de naam al zegt, de vliezen om de hersenen en het ruggenmerg worden aangetast. Allerlei virussen en bacteriën kunnen hersenvliesontsteking veroorzaken. Hersenvliesontsteking veroorzaakt door bacteriën is vaak een complicatie van een luchtweginfectie. De verschijnselen van een bacteriële hersenvliesontsteking zijn: hoge koorts, hoofdpijn, misselijkheid, lichtschuwheid, sufheid, nekstijfheid en luierpijn.

Hoe krijg je het?

De bacteriën verspreiden zich door de lucht via hoesten.

Wat kun je doen als gastouder?

Neem bij nekstijfheid en luierpijn onmiddellijk contact op met de huisarts. Het is belangrijk dat zo snel mogelijk wordt onderzocht om welke ziekteverwekker het gaat.

- Zorg voor een goede algemene hygiëne;
- Leer kinderen hoest- en niesdiscipline aan;
- Zorg voor goede ventilatie en het regelmatig luchten van de opvangruimte.

Melding en wering

Er is geen wettelijke verplichting tot het melden van hersenvliesontsteking veroorzaakt door andere bacteriën dan meningokokken. Het kan wel onrust met zich meebrengen. De GGD kan informatie bieden. Wering is niet nodig. Deze bacteriën komen veel voor onder de bevolking. Contact hiermee is niet te vermijden.

27.13 Hersenvliesontsteking veroorzaakt door virussen

Wat is het?

Hersenvliesontsteking is een ziekte waarbij, zoals de naam al zegt, de vliezen om de hersenen en het ruggenmerg worden aangetast. Allerlei virussen en bacteriën kunnen het veroorzaken. Hersenvliesontsteking veroorzaakt door virussen verloopt over het algemeen niet ernstig. Het is een complicatie van een bestaande virusinfectie zoals een luchtweg- of een darminfectie. De verschijnselen zijn: koorts, hoofdpijn, spierpijn, lichtschuwheid, nekstijfheid en luierpijn.

Hoe krijg je het?

De besmettingsweg is afhankelijk van het virus waar het om gaat. Veel virussen worden overgedragen via hoesten en niezen, maar verspreiding via de ontlasting en de handen is ook mogelijk.

Wat kun je doen als gastouder?

Neem bij nekstijfheid en luierpijn onmiddellijk contact op met de huisarts. Het is belangrijk dat zo snel mogelijk wordt onderzocht om welke ziekteverwekker het gaat. Zorg voor een goede algemene hygiëne.

Melding en wering

Er is geen wettelijke verplichting om hersenvliesontsteking veroorzaakt door een virus te melden. Overleg met de GGD over het informeren van de overige ouders. Het kan wat onrust teweeg brengen. Wering is niet nodig. Het kind is te ziek om naar de gastouder te komen.

27.14 Hoofdluis

Wat is het?

Hoofdluizen zijn kleine, grauwe beestjes van twee tot drie millimeter lengte. Ze zitten het liefst dicht op de hoofdhuid, waaruit ze het bloed zuigen waar ze van leven. Voorkeursplaatsen zijn achter de oren en in de nek. De eitjes, neten, hebben een witgele kleur, lijken op roos, maar zitten vastgekleefd aan het haar. De neten komen binnen tien dagen uit. De jonge luizen zijn na zeven tot tien dagen volwassen en leggen dan ook weer eitjes. De verschijnselen zijn: jeuk, vooral achter de oren en in de nek, bij nauwgezette controle zijn de luizen en / of neten te zien. Besmetting kan ook zonder klachten verlopen.

Hoe krijg je ze?

Luizen springen niet. Ze lopen over. Besmetting kan gemakkelijk plaatsvinden door direct haar-haarcontact. Iedereen kan hoofdluis krijgen. Het heeft geen zin om te kijken waar de hoofdluis vandaan komt.

Wat kun je doen als gastouder?

Vraag het aan ouders om te melden als ze hoofdluis constateren bij hun kind.

Melding en wering

Hoofdluis hoeft niet gemeld te worden. Als er problemen zijn met het bestrijden van hoofdluis kan advies gevraagd worden aan Gastouderbureau Amado. Kinderen met hoofdluis hoeft je niet te weren. Wel moet er direct gestart worden met de behandeling. De ouders van de andere kinderen moeten geïnformeerd worden, zodat zij alert kunnen zijn op de verschijnselen.

27.15 Kinkhoest

Wat is het?

Kinkhoest is een besmettelijke ziekte van de luchtwegen die veroorzaakt wordt door een bacterie. Ondanks inenting komt de ziekte in Nederland nog regelmatig voor. De verschijnselen zijn: in het begin een gewone verkoudheid met niezen, lichte koorts en een prikkelhoest. Vervolgens ontstaan hevige, plotseling opkomende hoestbuien, gepaard gaande met een gierend geluid en het opgeven van taai slijm. Soms loopt het kind hierbij blauw aan. Eten veroorzaakt vaak hoestaanvallen, waarbij het voedsel wordt uitgebraakt. Ook 's nachts treden hoestaanvallen op, dit kan uitputtend zijn. De hoestaanvallen kunnen drie tot vier maanden blijven doorgaan.

Hoe krijg je het?

De bacterie verspreidt zich via kleine, in de lucht zwevende vochtdruppeltjes uit de neus en mond van het zieke kind. Na besmetting duurt het één tot drie weken voor de klachten ontstaan. Kinkhoest is het meest besmettelijk in de eerste fase van de ziekte, dus voordat de typische hoestbuien beginnen. De besmettelijkheid duurt tot drie weken na het begin van de hoestbuien.

Wat kun je doen als gastouder?

- Zorg voor een goede algemene hygiëne;
- Leer de kinderen hoest- en niesdiscipline aan;
- Zorg voor een goede ventilatie en lucht de opvangruimte regelmatig;
- Zorg ervoor dat je weet welke vaccinaties kinderen hebben gehad.

Melding en wering

Overleg met de GGD over het waarschuwen van ouders van kinderen met een verhoogd risico op complicaties. Dit zijn met name jonge kinderen die niet of niet volledig zijn ingeënt en kinderen met ernstige hart- en longziekten. Een kind met kinkhoest hoeft niet te worden geweerd. Op het moment dat de diagnose is gesteld is de meest besmettelijke periode al voorbij.

27.16 Koortslip

Wat is het?

Een koortslip is een infectie met het herpes simplexvirus. Als je eenmaal met dit virus bent besmet blijf je het levenslang bij je dragen. Dit leidt tot regelmatig terugkerende klachten, met name in perioden met verminderde weerstand, maar bijvoorbeeld ook onder invloed van zonlicht. Besmetting kan bij heel jonge zuigelingen (jonger dan 4 weken) tot zeer ernstige en uitgebreide ziekte leiden waarbij onder andere hersenweefselontsteking kan optreden. De verschijnselen zijn: blaasjes die vocht bevatten rond de mond, de blaasjes voelen branderig, pijnlijk of jeukend aan. Na enkele dagen springen ze op waarna zich een korstje vormt.

Hoe krijg je het?

Het vocht in de blaasjes is zeer besmettelijk. Besmetting vindt plaats door aanraking van de blaasjes. De besmettelijkheid is voorbij als zich een korstje heeft gevormd. De klachten duren ongeveer één week, maar kunnen telkens weer terugkomen.

Wat kun je doen als gastouder?

- Laat een kind met een actieve koortslip regelmatig de handen wassen en voorkom zoveel mogelijk dat het kusjes geeft;
- Laat de ouders open plekjes aan een koortslip, indien mogelijk, afdekken;
- Geef het kind een eigen beker, bestek en tandenborstel en voorkomen dat andere kinderen deze gebruiken;
- Normaal sociaal contact levert geen problemen op, noch tussen kinderen onderling, noch tussen het kind en de beroepskracht.

Melding en wering

Een koortslip hoeft je niet te melden. Een kind met een koortslip hoeft je niet te weren.

27.17 Krentenbaard (impetigo)

Wat is het?

Krentenbaard is een oppervlakkige infectie van de huid, veroorzaakt door bacteriën. Soms verschijnt de infectie op plaatsen die eerder stuk gekrabd zijn zoals bij eczeem of muggenbulten. De infectie zit meestal in het gezicht rond de neus of mond, maar kan zich ook op andere plaatsen voordoen. De verschijnselen zijn: in het begin een blaasje dat openbarst en waarop een gele korst ontstaat. Vervolgens breiden de plekken zich uit, zodat het lijkt als het kind een baard van krenten heeft.

Hoe krijg je het?

Het vocht uit de blaasjes is zeer besmettelijk. Besmetting kan plaatsvinden via de handen. Het kind kan ook zichzelf herinfecteren door aan de plekken te krabben. Kinderen zijn gevoeliger voor deze infectie dan volwassenen omdat hun weerstand nog niet zo goed ontwikkeld is. De besmettelijkheid duurt totdat de blaasjes zijn ingedroogd of tot 48 uur na de start van de behandeling met antibiotica.

Wat kun je doen als gastouder?

- Extra letten op de handhygiëne;
- Het kind niet aan de plekken laten krabben;
- Na huidcontact de handen goed wassen;
- Het kind een eigen handdoek laten gebruiken;
- De ouders adviseren om met het kind naar de huisarts te gaan voor behandeling.

Melding en wering

Krentenbaard moet gemeld worden als er binnen twee weken twee of meer gevallen van dezelfde vorm van huiduitslag in een groep zijn. Wering is niet noodzakelijk. Soms kan Gastouderbureau Amado adviseren om kinderen pas weer toe te laten wanneer de blaasjes ingedroogd en niet besmettelijk meer zijn.

27.18 Mazelen

Wat is het?

Mazelen is een zeer besmettelijke infectieziekte veroorzaakt door het mazelenvirus. De ziekte komt niet zo vaak meer voor omdat de meeste mensen zijn ingeënt. De ziekte duurt ongeveer twee weken en gaat in principe vanzelf over. De verschijnselen zijn: hoge koorts, neusverkoudheid, harde droge hoest, rode ogen, lichtschuwheid en rode vlekken beginnend achter de oren en zich uitbreidend over de rest van het lichaam. Complicaties van mazelen kunnen ernstig zijn, namelijk: longontsteking en hersenontsteking.

Hoe krijg je het?

Het virus verspreidt zich via kleine, in de lucht zwevende vochtdruppeltjes uit de neus, keel en mond van het zieke kind. Mazelen is besmettelijk vanaf één tot twee dagen voor het ontstaan van de eerste ziekteverschijnselen tot vier dagen na het verschijnen van de huiduitslag.

Wat kun je doen als gastouder?

Buizerd 4
1422WM Uithoorn

Tel nr 06 24 89 16 30
LRK-nummer 594786216
Versie 1.04

KvK 65548361
BTW nr NL8561.57.120.B01

- Zorg voor goede algemene hygiëne;
- Zorg voor goede ventilatie en het regelmatig luchten van de opvangruimte;
- Zorg dat van elk kind bekend is welke vaccinaties het heeft gehad en wanneer.

Melding en wering

De behandelend arts meldt een geval van mazelen bij de GGD. De GGD kan zo nodig in overleg met de gastouder de ouders van de kinderen informeren. Wering is niet noodzakelijk. Mazelen is zo besmettelijk, al voor het ontstaan van de ziekteverschijnselen, heeft besmetting al plaatsgevonden. Overigens zijn kinderen met mazelen vaak te ziek om de gastouder te bezoeken.

27.19 Middenoorontsteking en loopoor

Wat is het?

Een acute middenoorontsteking is een plotseling optredende infectie van het middenoor. Deze ontsteking kan veroorzaakt worden door allerlei virussen en bacteriën die ook verkoudheid en andere luchtweginfecties veroorzaken. De verschijnselen zijn: flinke oorpijn, koorts en hangerigheid. Als complicatie kan een loopoor ontstaan. Het trommelmembraan is kapot gegaan en er komt pus uit het oor. De pijn en koorts nemen dan af. Het kan twee weken aanhouden. Ernstige complicaties kunnen zijn: een chronische middenoorontsteking met gehoorverlies tot gevolg, infectie van het bot achter het oor en een hersenvliesontsteking.

Hoe krijg je het?

Een middenoorontsteking treedt meestal op als complicatie na een verkoudheid. De verkoudheid en ook de eventueel daaropvolgende oorontsteking loop je op door contact met kleine vochtdruppeltjes die afkomstig zijn uit de neus en de keel van verkouden mensen. De pus uit een loopoor is besmettelijk. Dit leidt mogelijk tot een verkoudheid en niet direct tot een middenoorontsteking.

Wat kun je doen als gastouder?

- Een kind met een middenoorontsteking voelt zich meestal ziek, is onder controle bij de huisarts en zal waarschijnlijk niet bij de gastouder komen;
- Wanneer een kind een loopoor heeft, dan is het heel belangrijk om een goede hygiëne in acht te nemen, zoals: het regelmatig deppen van het pus uit de oorschelp met een wattenbolletje en daarna goed te handen wassen;
- Alles waar de pus uit het loopoor mee in contact is geweest goed schoonmaken.

Melding en wering

Het hoeft niet te worden gemeld. Kinderen hoeven niet geweerd te worden.

27.20 Oogontsteking

Wat is het?

Een oogontsteking kan veroorzaakt worden door een infectie met een virus of bacterie. In de meeste gevallen gaan de klachten na enkele dagen vanzelf weer over. De verschijnselen zijn: rode ogen, opgezette oogleden, gele of groene pus uit het oog. Soms wordt oogontsteking behandeld met oogdruppels die antibiotica bevatten.

Hoe krijg je het?

Meestal is de oogontsteking een complicatie van een neusverkoudheid en vindt de besmetting plaats door druppeltjes afkomstig uit keel en neus van verkouden mensen. Ook de pus uit de ogen is besmettelijk. Via de handen kunnen ziekteverwekkers op anderen worden overgebracht.

Wat kun je doen als gastouder?

- Zorg voor een goede handhygiëne;
- Voorkom verdere besmetting door het kind niet in de ogen te laten wrijven;
- Gebruik voor het schoonmaken van het oog afgekoeld gekookt water en gebruik voor ieder oog een apart gaasje. Veeg altijd in de richting van de neus;

Melding en wering

Oogontsteking hoeft niet te worden gemeld. Het kind hoeft niet te worden geweerd.

27.21 Paratyfus**Wat is het?**

Het is een ernstige vorm van diarree die veroorzaakt wordt door een bacterie. De verschijnselen zijn: diarree, soms met bloed of slijm, buikpijn, koorts en een algemeen ziektegevoel.

Hoe krijg je het?

Meestal door het eten van besmet voedsel. De ontlasting van het zieke kind bevat echter ook bacteriën. Via de handen en via voorwerpen kunnen deze op andere worden overgedragen.

Wat kun je doen als gastouder?

- Adviseer de ouders van kinderen met ernstige diarree of met bloed bij de ontlasting de huisarts te raadplegen voor verdere diagnostiek;
- Zorg voor een goede algemene hygiëne. Vooral de hygiëne rondom het verschoenen en de toiletgang, de voedselbereiding en het schoonmaakonderhoud zijn belangrijk om een epidemie te voorkomen of te bestrijden;
- Reinig en desinfecteer alle oppervlakken die met bloederige diarree in aanraking zijn geweest, zoals het verschoonkussen, de toiletbril maar ook de trekker en kraan bij de wc;
- Let op diarreeklachten bij andere kinderen. Indien er in een groep paratyfus is geconstateerd, is het zinvol bij andere kinderen met diarree ook nader onderzoek te laten doen.

Melding en wering

Meld diarree bij Gastouderbureau Amado wanneer er sprake is van een epidemie. Dit is het geval als meer dan een derde deel van de groep binnen één week diarree heeft. Neem ook contact op met de GGD als er een kind is met bloederige diarree of als de huisarts de diagnose paratyfus heeft gesteld. Bij diarree met bloed is wering noodzakelijk. Het kind moet in ieder geval thuisblijven tot de diagnose is gesteld. Als er sprake is van paratyfus moet de wering worden voortgezet tot de ontlasting geen bacteriën meer bevat. Ook broertjes en zusjes van een kind met paratyfus die diarree hebben

moeten thuisblijven. Overleg met de GGD over het weren en weer toelaten van kinderen met paratyfus.

27.22 Ziekte van Pfeiffer

Wat is het?

De ziekte van Pfeiffer is een infectieziekte die veroorzaakt wordt door een virus. Bij kleine kinderen verloopt de ziekte meestal onopgemerkt. Op de middelbare schoolleeftijd en later kan de ziekte van Pfeiffer echter langdurige moeheid veroorzaken. De verschijnselen zijn: koorts, keelpijn, klierzwelling in de hals, liezen en oksels, soms geelzucht en moeheid.

Hoe krijg je het?

Het speeksel van het kind is besmettelijk. De besmetting vindt plaats door knuffelen, zoenen of door het gemeenschappelijk gebruik van bekers, glazen en bestek. Ook kinderen die de ziekte doormaken zonder dat zij ziekteverschijnselen hebben zijn besmettelijk.

Wat kun je doen als gastouder?

- Zorg voor een goede algemene hygiëne, met name bij eten en drinken;
- Overdracht door knuffelen is bij kleine kinderen vrijwel niet te vermijden.

Melding en wering

Het hoeft niet gemeld te worden. Wering is niet nodig.

27.23 Polio

Wat is het?

Polio is een infectieziekte die veroorzaakt wordt door het poliovirus. In de meeste gevallen veroorzaakt het virus alleen een griepachtig beeld met maag- en darmklachten. Soms tast het virus echter ook het zenuwstelsel aan, waardoor verlammingen optreden. Inenting tegen polio is opgenomen in het Rijksvaccinatieprogramma. Mede daardoor komt de ziekte in Nederland niet vaak meer voor. Polio kan echter grote epidemieën veroorzaken onder niet gevaccineerde kinderen. De verschijnselen zijn: in het begin griepachtige verschijnselen met hoofdpijn en spierpijn, misselijkheid en diarree, bij 1% van de zieke kinderen treden verlammingverschijnselen op van armen, benen of ademhalingspijnen. Deze verlammingen kunnen blijvend zijn.

Hoe krijg je het?

Het virus verspreidt zich via kleine, in de lucht zwevende druppeltjes afkomstig uit de mond en neus van het zieke kind. Ook zit het virus in de ontlasting van het zieke kind. Besmetting kan ook plaatsvinden via hoesten en niezen, via de handen, ontlasting en via besmet voedsel of verontreinigd drinkwater. Het zieke kind is besmettelijk gedurende enkele dagen voor de eerste symptomen tot vier weken daarna. Vaccinatie geeft een goede bescherming: gevaccineerde kinderen krijgen geen polio.

Wat kun je doen als gastouder?

- Zorg voor een goede algemene hygiëne;

- Draag zorg voor een goede verschoon- en toilethygiëne;
- Leer kinderen hoest- en niesdiscipline aan;
- Zorg voor goede ventilatie en het regelmatig luchten van de ruimte;
- Zorg dat van elk kind bekend is welke vaccinaties het heeft gehad en wanneer.

Melding en wering

Polio moet door de behandelend arts worden gemeld bij de GGD. De GGD overlegt met Gastouderbureau Amado en de gastouder over het verdere beleid ten aanzien van het informeren van de ouders en het aanbieden van vaccinatie aan ongevaccineerde kinderen. Overleg met de GGD of wering zinvol is.

27.24 Pseudokroep

Wat is het?

Het is een ziekte waarbij ernstige benauwdheid optreedt als gevolg van een vernauwing van de bovenste luchtwegen. Die vernauwing ontstaat door een virusinfectie, echter alleen bij kinderen die aanleg hebben voor pseudokroep. Er zijn verschillende virussen die deze ziekte kunnen veroorzaken en kinderen daarom kunnen kinderen het ook meerdere keren krijgen. Het treedt voornamelijk op bij jonge kinderen. Na een aantal jaren groeien ze eroverheen. Verschijnselen zijn: verkoudheid, blaffende hoest, hese stem, soms koorts en toenemende benauwdheid met piepende ademhaling.

Hoe krijg je het?

Het wordt bij kinderen die er gevoelig voor zijn veroorzaakt door virussen die ook gewone luchtweginfecties veroorzaken. Deze virussen zijn afkomstig uit de neus en keel van mensen met een luchtweginfectie en verspreiden zich via hoesten en niezen.

Wat kun je doen als gastouder?

- Waarschuw bij een aanval van benauwdheid de ouders en de huisarts;
- Probeer het kind gerust te stellen;
- Soms helpt stomen om de benauwdheid te verminderen;
- Leer de kinderen hoest- en niesdiscipline aan;
- Zorg altijd voor een goede ventilatie en lucht de ruimte regelmatig.

Melding en wering

Je hoeft het niet te melden of te weren.

27.25 Rode hond (rubella)

Wat is het?

Rodehond is een infectieziekte die veroorzaakt wordt door het rubellavirus. Omdat bijna alle kinderen gevaccineerd zijn tegen rodehond komt de ziekte vrijwel niet meer voor. Rodehond is voor kinderen een onschuldige ziekte. De verschijnselen duren enkele dagen en daarna is men er levenslang tegen beschermd. Bij zwangere vrouwen die de ziekte niet eerder hebben gehad en die ook niet tegen rodehond gevaccineerd zijn, kan rodehond leiden tot ernstige afwijkingen van het ongeboren kind. In de eerste maanden van de zwangerschap is het risico daarop het grootst. De

verschijnselen zijn: lichte verkoudheid, een rode uitslag die begint in het gezicht en zich snel uitbreidt over de rest van het lichaam. De vlekken lopen zo in elkaar over dat het lijkt als het kind een egaal rode kleur heeft. Het kind heeft vaak opgezette klieren in de nek. Overigens is het kind vaak nauwelijks ziek en heeft meestal geen koorts.

Hoe krijg je het?

Het virus verspreidt zich door hoesten en niezen via kleine, in de lucht zwevende vochtdruppeltjes. De besmettelijkheid is het grootst van vijf dagen voor tot vijf dagen na het verschijnen van de rode uitslag.

Wat kun je doen als gastouder?

- Zorg voor een goede algemene hygiëne;
- Zorg voor een goede ventilatie en lucht de ruimte regelmatig.

Melding en wering

Een gastouder is wettelijk verplicht om het te melden als er binnen twee weken twee gevallen van zijn in de groep. Gezien het risico voor zwangere vrouwen is het raadzaam om bij een geval van rodehond al contact op te nemen met de GGD en te overleggen over het verdere beleid. Het is niet noodzakelijk het kind te weren. Wel moeten zwangere vrouwen die op de opvang komen worden gewaarschuwd.

27.26 Roodvonk

Wat is het?

Roodvonk is een infectieziekte die veroorzaakt wordt door een bacterie. De ziekte duurt tien tot veertien dagen en is goed te behandelen met antibiotica. De bacterie die roodvonk veroorzaakt, kan ook andere ziektebeelden veroorzaken zoals keelontsteking en huidinfecties. Het doormaken van de ziekte geeft in het geval van roodvonk geen levenslange bescherming. Men kan de ziekte dus vaker krijgen. De verschijnselen zijn: hoge koorts, keelpijn, hoofdpijn, braken, op de tweede dag ontstaan kleine dieprode vlekjes (een rood kippenvel) die beginnen in de liezen en zich verspreiden over het hele lichaam, behalve rond de neus en mond, de tong is eerst geheel beslagen, later wordt de tong rood met puntjes, na een paar dagen verbleekt de huiduitslag en begint de huid te vervellen, vooral aan de handen en voeten. Dankzij de behandeling met antibiotica komen complicaties zoals een nieraandoening of gewrichtsaandoening niet vaak meer voor.

Hoe krijg je het?

De bacterie zit in de neus en keel en kan door aanhoesten overgebracht worden op anderen. De ziekte is ook besmettelijk via de handen en kleding zolang er nog vervellingen zijn. Bij behandeling met penicilline is na 48 uur de besmettelijkheid voorbij.

Wat kun je doen als gastouder?

- Zorg voor een goede algemene hygiëne;
- Zorg voor goede ventilatie en lucht de ruimte regelmatig.

Melding en wering

Buizerd 4
1422WM Uithoorn

Tel nr 06 24 89 16 30
LRK-nummer 594786216
Versie 1.04

KvK 65548361
BTW nr NL8561.57.120.B01

Roodvonk moet bij de GGD worden gemeld als er in dezelfde groep twee of meer gevallen zijn in twee weken. Het is niet noodzakelijk het kind te weren. In uitzonderingsgevallen kan de gastouder in overleg met de huisarts adviseren om zieke kinderen alleen na behandeling met antibiotica toe te laten.

27.27 RSV

Wat is het?

RSV of RS-virus is een virus dat een ontsteking van de luchtwegen veroorzaakt. Dit kan variëren van een lichte verkoudheid tot een zware longontsteking. Met name bij hele jonge kinderen kan de ziekte een ernstig beloop hebben en is ziekenhuisopname soms noodzakelijk. Vrijwel iedereen maakt in zijn leven meerdere RSV-infecties door. RSV is een veel voorkomende ziekteverwekker van gewone verkoudheid. De verschijnselen zijn: een verstopte neus met afscheiding, soms hoesten al dan niet met overgeven, soms benauwdheid, belemmerde ademhaling en soms ook koorts.

Hoe krijg je het?

Het virus zit in vocht en slijm uit mond en neus. De verspreiding gaat met name via de handen. Hoesten en niezen is dus minder van belang.

Wat kun je doen als gastouder?

- Zorg voor een goede algemene hygiëne. Let vooral op de hand-hygiëne;
- Bij benauwdheid en hoge koorts de ouders waarschuwen en een huisarts raadplegen.

Melding en wering

Het hoeft niet gemeld te worden. Wering is niet nodig. Het komt zo vaak voor dat contact met dit virus niet te vermijden is.

27.28 Schimmelinfectie van de huid

Wat is het?

Een schimmelinfectie is een onschuldige aandoening van de huid of van het behaarde hoofd. In de volksmond wordt deze infectie ook wel ringworm genoemd. De infectie wordt echter niet veroorzaakt door een worm, maar door verschillende soorten schimmels. De verschijnselen zijn: een schilferende plek ter grootte van een 1 of 5 eurocent muntstuk, bij mensen met een blanke huid is de plek roze met een donkerrode ring aan de buitenkant, bij mensen met een bruine huid is de plek lichtbruin met een donkerbruine ring eromheen, bij een infectie op het behaarde hoofd ontstaat een kale schilferende plek. Als de aandoening niet wordt behandeld, wordt de plek steeds groter.

Hoe krijg je het?

De schimmels verspreiden zich van mens naar mens of van dier naar mens. Dit gebeurt via direct contact met de besmette personen of dieren en via besmette huidschilfers in de kleding of op de grond. Na het starten van de behandeling neemt de besmettelijkheid snel af.

Wat kun je doen als gastouder?

- Als je een schimmelinfectie vermoedt, bespreek dit dan met de ouders. Vraag hen om de huisarts in te schakelen voor diagnostiek en behandeling;
- Let er bij hoofdschimmel in het bijzonder op dat de kinderen geen mutsen en petten uitwisselen;
- Reinig kammen en borstel met 70% alcohol en gebruik voor het geïnfecteerde kind een aparte kam of borstel;
- Let extra op verschijnselen van schimmelinfecties bij andere kinderen.

Melding en wering

Indien er in dezelfde groep twee of meer gevallen van een huidinfectie voordoen binnen twee weken dan moet dit worden gemeld bij de GGD. Overleg dan met de GGD ook over het informeren van de andere ouders. Een kind met een schimmelinfectie hoeft je niet te weren. De aandoening is niet ernstig en goed te behandelen.

27.29 Schurft

Wat is het?

Schurft is een besmettelijke huidziekte die veroorzaakt wordt door de schurftmijt. De mijt graaft kleine gangetjes in de huid en legt daarin eitjes. De voorkeursplaatsen voor schurft bevinden zich tussen de vingers, aan de binnenkant van de polsen, onder de oksels, rondom de navel, bij de geslachtsdelen en aan de zijkant van de voetzolen. Schurft geneest niet spontaan. Het moet worden behandeld. Na het doormaken van schurft word je niet immuun. Je kunt weer opnieuw besmet worden. Verschijnselen zijn: ongeveer twee tot zes weken na besmetting treedt jeuk op, vooral 's avonds en 's nachts, de plaats van de jeuk hoeft niet overeen te komen met de plaats waar de mijt zich bevindt, ook na afdoende behandeling kan de jeuk nog drie tot vier weken aanhouden.

Hoe krijg je het?

De mijt wordt overgebracht door langer durend lichamelijk contact (bijvoorbeeld langer dan 15 minuten hand in hand wandelen) of via besmet beddengoed of besmette kleding. Bij afdoende behandeling is de besmettelijkheid van een patiënt na 24 uur voorbij. Buiten de mens overleven schurftmijten maximaal 72 uur.

Wat kun je doen als gastouder?

- Let op jeukklachten bij andere kinderen in de groep;
- Geef elk kind eigen beddengoed. Na behandeling tegen schurft moet ook het beddengoed dat het kind tevoren op de opvang gebruikt heeft verschoond worden. Het beddengoed moet op minstens 50 graden gewassen worden;
- Was de verkleedspullen en knuffels ook op minstens 50 graden, indien deze in de voorafgaande week gebruikt zijn. Verkleedspullen en knuffels die niet gewassen kunnen worden, kan men 72 uur in een afgesloten plastic zak doen. Hierna zijn de mijten dood.

Melding en wering

Een gastouder is wettelijk verplicht om schurft te melden als er drie mogelijke of bewezen gevallen zijn. Het is niet noodzakelijk om het kind te weren. Het kind moet wel worden behandeld.

27.30 Spoelwormen

Wat zijn het?

Spoelwormen van de mens (*ascaris*) zijn ongeveer 30 centimeter lang en leven vrij in de dunne darm. De eieren komen met de ontlasting naar buiten en moeten ongeveer vier weken in de grond rijpen. Een ingeslikt rijp eitje levert in de darm een embryo op. Dit embryo gaat door de darmwand heen en reist via de bloedbaan en allerlei organen door het lichaam heen om uiteindelijk weer in de dunne darm terecht te komen. Daar wordt het na ongeveer twee maanden volwassen. Infectie met mensenspoelwormen komt vooral in landen met slechte hygiënische omstandigheden, waar bijvoorbeeld geen riolering is, voor. Honden- en kattenspoelwormen (*toxocara*) zijn kleiner dan die van de mens. De eitjes rijpen sneller en blijven langer besmettelijk. Als een mens besmet wordt met eitjes van honden- en kattenspoelwormen kunnen deze in de darm uitgroeien tot embryo's. Het volwassen stadium wordt in de mens niet bereikt. Maar door de verspreiding via de bloedbaan kunnen de embryo's in allerlei organen terechtkomen en daar ontstekingsverschijnselen veroorzaken. De verschijnselen zijn: verhoging, algehele malaise, buikpijn, prikkelhoest en in zeldzame gevallen, afhankelijk van het aangedane orgaan, allerlei bijzondere afwijkingen.

Hoe krijg je het?

De besmetting gaat van grond tot mond: bij spelen in een besmette zandbak of op een besmette speelplek en door eten van besmette en onvoldoende gereinigde groenten en fruit.

Wat kun je doen als gastouder?

- Voorkom besmetting van zandbakken en speelterreinen door honden en katten te weren;
- Sluit zandbakken af met een net dat niet op het zand ligt;
- Voorkom besmetting van kinderen door ze niet te laten spelen op terreinen waar honden en katten toegang hebben.

Melding en wering

Het hoeft niet te worden gemeld. Door de rijpingscyclus in de grond is een kind met spoelwormen zelf niet besmettelijk. Wering is dus niet nodig.

27.31 Spruw

Wat is het?

Spruw is een schimmelinfectie in de mond. De schimmel die spruw veroorzaakt komt heel veel voor, maar krijg meestal niet te kans om uit te groeien. Alleen als er sprake is van een verminderde weerstand of gebrek aan concurrentie van andere bacteriën krijgt de schimmel de kans om uit te groeien en klachten te veroorzaken. De verschijnselen zijn: witte vlekjes in de mond, die niet weg te poetsen zijn.

Hoe krijg je het?

Spruw wordt meestal overgedragen van moeder of kind. Het kind kan al tijdens de bevalling besmet worden als de moeder een vaginale schimmelinfectie heeft. Ook kan het besmet worden via

tepelcontact bij de borstvoeding. Er ontstaat dan een heen en weer effect omdat vervolgens het kind bij de voeding de borst van de moeder weer besmet.

Wat kun je doen als gastouder?

- Bij spruw na elke voeding een beetje gekookt water geven om de mond schoon te spoelen;
- Als de spruw hardnekkig is of het kind niet wil drinken, de ouders adviseren om naar de huisarts te gaan. Deze kan eventueel medicatie voorschrijven;
- Voorkom dat een kind met spruw andere baby's kan besmetten door speelgoed, dat het in de mond heeft gehad, goed te reinigen;
- Gebruik voor elk kind een eigen fles en speen en kook deze dagelijks uit.

Melding en wering

Spruw hoeft je niet te melden. Het kind hoeft je niet te weren.

27.32 Steenpuisten

Wat is het?

Een steenpuist is een huidinfectie die veroorzaakt wordt door een bacterie, de stafylokok. Er ontstaat een pijnlijke, rode en warme bult rond een haarwortel. In enkele dagen wordt de bult groter en ontstaat er een onderhuidse ontsteking met een zwarte punt. Er kan een behoorlijke hoeveelheid pus gevormd worden die afvloeit als de puist opengaat.

Hoe krijg je het?

Veel mensen dragen stafylokokken bij zich in de neus, zonder er last van te hebben. Je kunt met de bacterie besmet raken als je in contact komt met druppeltjes uit de neus van deze dragers. Ook kan besmetting optreden door direct of indirect contact met pus uit een steenpuist. Als je weerstand vermindert, kunnen bacteriën die je zonder problemen bij je droeg alsnog een steenpuist veroorzaken.

Wat kun je doen als gastouder?

- Zorg voor een goede algemene hygiëne, laat gebruik maken van papieren handdoeken en vloeibare zeep;
- Zorg voor goede wondhygiëne. De steenpuist moet goed afgedekt zijn om openstoten te voorkomen. Als de steenpuist open is, verbind die dan met gaasjes en plek hem daaromheen volledig af. De gaasjes moeten regelmatig verschoond worden. Gebruik handschoenen bij het verbinden. Een steenpuist mag beslist niet uitgedrukt worden.

Melding en wering

Huidinfecties moeten gemeld worden als er binnen twee weken twee of meer gevallen in een groep zijn. Wering is niet noodzakelijk als de steenpuist wordt behandeld en afgedekt.

27.33 Tekenbeten en de ziekte van Lyme

Buizerd 4
1422WM Uithoorn

Tel nr 06 24 89 16 30
LRK-nummer 594786216
Versie 1.04

KvK 65548361
BTW nr NL8561.57.120.B01

Wat is het?

De ziekte van Lyme is een infectieziekte die wordt veroorzaakt door een bacterie die wordt overgebracht door teken. De ziekte kan bij tijdige ontdekking goed behandeld worden met antibiotica. Wanneer een teek binnen 24 uur verwijderd wordt, is de kans op ziekte zeer klein.

In het eerste stadium (enkele dagen tot enkele maanden na de beet) vormt zich rond de tekenbeet een rode, ringvormige verkleuring van de huid, die zich geleidelijk uitbreidt. Andere klachten die kunnen optreden zijn: griepierigheid met hoofdpijn, keelpijn, lymfekliervergrotingen, koorts en vermoeidheid.

In het tweede stadium (enkele weken tot enkele maanden na de tekenbeet) kan men last krijgen van een uitstralende pijn in arm of been, scheefstaand gezicht, dubbelzien, neiging tot flauwvallen en hartritmestoornissen.

In het derde stadium (maanden tot jaren na de tekenbeet) kan er beschadiging optreden van de gewrichten, wat gepaard gaat met pijn en zwelling. Soms geven het eerste en tweede stadium niet of nauwelijks klachten, wat de diagnose bemoeilijkt.

Hoe krijg je het?

De ziekte van Lyme wordt opgelopen door de beet van een besmette teek. Een teek is een bruinzwart spinachtig beestje, ongeveer 3 millimeter groot. Teken leven in bossen, in struiken en hoog gras waar ze wachten op passerende mensen en dieren. Ze bijten zich vast in de huid van mensen of dieren om bloed op te zuigen waar ze van leven. Niet iedere teek is besmet met de bacterie die de ziekte van Lyme veroorzaakt. De ziekte kan niet van mens op mens of van dier op mens overgedragen worden.

Wat kun je doen als gastouder?

- Probeer bij een natuurwandeling tekenbeten te voorkomen. Dat kan door dichte schoenen, sokken, een lange broek en een shirt met lange mouwen te dragen. Ook de nek moet beschermd worden, bijvoorbeeld door een pet met de klep naar achteren;
- Eventueel kan een insectenwerend middel worden gebruikt. Let er dan op dat dit maximaal 30% DEET mag bevatten;
- Controleer na een natuurbezoek of er teken in de kleding of op de huid zijn gekomen;
- Na een tekenbeet de teek zo snel mogelijk verwijderen;
- Daarvoor kan het best een tekenpincet of tekenlepel gebruikt worden. Pak de teek zo dicht mogelijk bij de huid vast en haal hem er voorzichtig uit. Probeer te voorkomen dat het lijf van de teek wordt leeg gedrukt. Desinfecteer het wondje met alcohol 70%;
- Noteer de datum van de tekenbeet;
- Licht de ouders in zodat zij alert zijn op eventuele ziekteverschijnselen en dan naar de huisarts kunnen gaan.

Melding en wering

Tekenbeten hoeven niet gemeld te worden. Wering is niet nodig.

27.34 Tetanus

Wat is het?

Tetanus is een ernstige ziekte die wordt veroorzaakt door een bacterie die voorkomt in de bovenste lagen de grond, in straatvuil en in menselijke en dierlijke uitwerpselen. De bacterie kan via een wond in het lichaam komen. Door vaccinatie komt tetanus in Nederland vrijwel niet meer voor. De verschijnselen zijn: in het begin vage klachten zoals hoofdpijn, rusteloosheid en prikkelbaarheid, vervolgens kan er stijfheid optreden van met name de kaak- en halsspieren. Deze stijfheid kan ook optreden bij de plek van de verwonding. De ziekte kan zeer ernstig verlopen.

Hoe krijg je het?

De bacterie kan via een diepe wond, waar geen zuurstof bij kan, het lichaam binnendringen. Tetanus is niet besmettelijk van mens op mens.

Wat kun je doen als gastouder?

- Registreer van elk kind bij aanmelding welke vaccinaties het heeft gehad;
- Registreer tevens of de ouders op grond van hun levensbeschouwing bezwaar hebben tegen tetanusvaccinatie na verwonding;
- Laat een kind dat een grote of vuile wond heeft opgelopen naar de huisarts of de Spoedeisende Hulp brengen. Bij voorkeur voor de ouders, maar dit zal in de praktijk vaak lastig zijn. Informeer de ouders over het ongeval en de behandeling.

Melding en wering

Tetanus moet worden gemeld. Het kind hoeft niet geweerd te worden.

27.35 Tuberculose (TBC)

Wat is het?

Tuberculose (TBC) is een infectieziekte veroorzaakt door de tuberkelbacterie. De meest bekende vorm van ziekte is longtuberculose, maar tuberculose kan ook in andere organen voorkomen, bijvoorbeeld in hals klieren. Een tuberculosepatiënt is niet altijd besmettelijk voor anderen. Open tuberculose, waarbij de bacterie gemakkelijk uit de longen gehoest wordt, is wel besmettelijk. Gesloten tuberculose, waarbij de bacterie in het lichaam zit opgesloten, is niet besmettelijk.

Hoe krijg je het?

Het virus verspreidt zich via kleine, in de lucht zwevende vochtdruppeltjes afkomstig uit de neus- en keelholte van het zieke kind (hoesten, niezen), maar ook besmetting via hand-mondcontact is mogelijk. De verschijnselen zijn: langdurige hoest, af en toe koorts, slechte eetlust, achterblijvende groei, hongerig en moe. Tuberculose wordt behandeld met een langdurige kuur van verschillende medicijnen. Zonder behandeling kan de ziekte zich in diverse organen verspreiden.

Wat kun je doen als gastouder?

- Leer kinderen hoest- en niesdiscipline aan;

- Zorg voor goede ventilatie en het regelmatig luchten van de ruimte.

Melding en wering

Het voorkomen van tuberculose in de opvang veroorzaakt meestal veel onrust. Overleg daarom met de GGD-afdeling tuberculosebestrijding over het verdere beleid. Het is belangrijk om de ouders van de overige kinderen duidelijk te informeren over de ziekte zelf en de eventueel noodzakelijke onderzoeken voor de bron- en contactopsporing. Een kind met open tuberculose moet geweerd worden, zodat het besmettelijk is. Dit is meestal drie weken na de start van de behandeling, maar soms ook langer. Overleg hierover met de GGD. Een kind met gesloten tuberculose is niet besmettelijk voor anderen en mag als het zich goed voelt gewoon naar de gastouder komen.

27.36 Verkoudheid

Wat is het?

Een verkoudheid is een infectie van de bovenste luchtwegen, veroorzaakt door een virus. Er zijn vele soorten virussen die verkoudheid veroorzaken. De verschijnselen zijn: niezen, hoesten, waterige afscheiding uit de neus, hoofdpijn, keelpijn en soms koorts. Meestal duren de klachten niet langer dan een week. Als complicaties van verkoudheid kunnen optreden: oorontsteking, oogontsteking, ontsteking van de bijholten, ontstoken amandelen, bronchitis en longontsteking.

Hoe krijg je het?

Het virus verspreidt zich via kleine, in de lucht zwevende vochtdruppeltjes afkomstig uit de neus- en keelholte van het zieke kind (niezen en hoesten), maar ook besmetting via hand-mondcontact is mogelijk. Het is een misvatting dat een verkoudheid ontstaat door het buitenlopen zonder jas of door een nat pak in een regenbui. Wel kan daardoor de weerstand verminderen waardoor het virus de kans krijgt om toe te slaan.

Wat kun je doen als gastouder?

- Leer kinderen hoest- en niesdiscipline aan;
- Zorg voor goede ventilatie en het regelmatig luchten van de groepsruimten.

Melding en wering

Verkoudheid hoeft je niet te melden. Het weren is niet nodig.

27.37 Vijfde ziekte (erythema infectiosum, parvovirusinfectie)

Wat is het?

De vijfde ziekte is een besmettelijke infectieziekte veroorzaakt door een virus. De ziekte komt het meest voor bij kinderen in de basisschoolleeftijd. Voor kinderen is het een onschuldige ziekte, maar infectie in de eerste helft van de zwangerschap kan het risico van een miskraam vergroten. De verschijnselen zijn: grote en kleine rode vlekken die beginnen in het gezicht en zich verspreiden over het hele lichaam. De vlekken trekken na een week weg. Daarna kunnen de vlekken echter onder invloed van warmte, kou, inspanning of stress gedurende enkele weken steeds weer terugkomen.

voordat ze definitief verdwijnen. Daarnaast lichte koorts. Het kind is vaak nauwelijks ziek. Bij volwassenen kan ook pijn in de gewrichten optreden.

Hoe krijg je het?

Het virus verspreidt zich via hoesten en niezen door kleine, in de lucht zwevende vochtdruppeltjes afkomstig uit de neus- en keelholte van het zieke kind. Kinderen met de vijfde ziekte zijn besmettelijk in de week voorafgaand aan de ziekte. Zodra de uitslag verschijnt, zijn ze niet besmettelijk meer.

Wat kun je doen als gastouder?

- Zorg voor een goede algemene hygiëne;
- Zorg voor goede ventilatie en het regelmatig luchten van de groepsruimten.

Melding en wering

Een gastouder is wettelijk verplicht om de ziekte te melden bij de GGD als er zich twee of meer gevallen voordoen binnen twee weken in dezelfde groep. Het is echter zinvol om al bij een geval van de vijfde ziekte contact op te nemen met de GGD en te overleggen over het verdere beleid. Wering is niet zinvol. Tegen de tijd dat de diagnose is gesteld is het kind niet meer besmettelijk. Het is wel belangrijk om zwangere vrouwen die op de opvang komen te waarschuwen.

27.38 Voetschimmel (zwemmerseczeem)

Wat is het?

Een voetschimmelinfectie wordt veroorzaakt door enkele specifieke schimmelsoorten, die zich bij voorkeur ontwikkelen tussen de tenen en vingers, maar soms ook op nagels, oksels en huidplooien kunnen voorkomen. Een door vocht verweekte huid vormt een goede voedingsbodem voor de schimmels. De verschijnselen zijn: roodheid en schilfering van de huid, later wordt de huid week, gezwollen, wit en nat, er kunnen pijnlijke kloofjes ontstaan en het gaat gepaard met jeuk.

Hoe krijg je het?

In elke vochtige en warme omgeving waar je op blote voeten loopt, bestaat de kans op het oplopen van voetschimmel. Je wordt besmet door contact met schimmelwoekeringen in oneffenheden, poriën en spleten van bijvoorbeeld vloeren in zwembad of gymzalen. Het zwemwater speelt daarbij geen rol.

Wat kun je doen als gastouder?

- Zie erop toe dat de kinderen na bijvoorbeeld een badje in de zomer de voeten goed afdrogen, let daarbij vooral op de huid tussen de tenen;
- Laat de kinderen binnen pantoffeltjes of schoenen dragen;
- Houd douches schoon: plaats geen houten rooster in de doucheruimtes.

Melding en wering

Voetschimmel hoeft niet gemeld te worden. Wering is niet nodig.

27.39 Waterpokken

Wat is het?

Waterpokken is een besmettelijke infectieziekte die wordt veroorzaakt door het varicellazostervirus. De ziekte duurt ongeveer zeven dagen en geneest spontaan. Na genezing is men levenslang beschermd tegen waterpokken. Het virus blijft echter in het lichaam aanwezig en kan op latere leeftijd gordelroos veroorzaken. De verschijnselen zijn: in het begin lichte koorts, hoesten, hoofdpijn, na een paar dagen verschijnen kleine rode bultjes, waarop na 6 tot 12 uur blaasjes ontstaan, die erg kunnen jeuken, de blaasjes gaan open of drogen in, er ontstaan korstjes, die na enige tijd er afvallen, door het krabben kan een infectie van de huid optreden.

Hoe krijg je het?

Het virus verspreidt zich via kleine, in de lucht zwevende vochtdruppeltjes afkomstig uit de neus- en keelholte van het zieke kind. Ook het vocht uit de blaasjes bevat het virus. Waterpokken is besmettelijk vanaf een dag voor het ontstaan van de blaasjes tot alle blaasjes zijn ingedroogd. De kans dat er al andere kinderen besmet zijn voordat je ziet dat een kind waterpokken heeft is zeer groot.

Wat kun je doen als gastouder?

- Zorg voor een goede algemene hygiëne;
- Voorkom krabben en houd de nagels kort;
- Adviseer ouders om bij een infectie van de huid een huisarts te raadplegen.

Melding en wering

Waterpokken hoeft je niet te melden. Het is niet zinvol om het kind te weren. De besmetting heeft waarschijnlijk al plaatsgevonden. Informeer de overige ouders over de waterpokken.

27.40 Waterwratten (mollusca contagiosa)**Wat is het?**

Waterwratten, ook wel bolhoedwratten genoemd, worden veroorzaakt door een virus. Het zijn kleine, maximaal erwtgrote, glanzende parelmoerachtige bultjes. In het midden zit een grote porie. Waterwratten ontwikkelen zich meestal van de romp naar de oksels, bovenarmen en elleboogplooï, en naar de bovenbenen en knieholte. Het is een goedaardige huidaandoening die vaak bij peuters en kleuters voorkomt. Waterwratten verdwijnen meestal vanzelf binnen zes tot achttien maanden. Daarna is het kind immuun voor waterwratten.

Hoe krijg je het?

De waterwratten zijn gevuld met vocht en in dit vocht zit het virus. Wanneer de waterwratten vanzelf of door krabben opengaan, komt het besmettelijke vocht eruit. Je kunt besmet worden door direct contact met iemand met waterwratten of via voorwerpen, zoals handdoeken. Na de besmetting duurt het enkele weken tot maanden voor er waterwratten ontstaan.

Wat kun je doen als gastouder?

- Laat het kind niet krabben aan de wratjes;
- Open wratjes aanstippen met jodium en afdekken;

- Zorg voor een goede algemene hygiëne. Gebruik voor elk kind een apart washandjes en een aparte handdoek en reinig het speelgoed regelmatig.

Melding en wering

Het voorkomen van waterwratjes hoeft niet te worden gemeld. Kinderen met waterwratten hoeft je niet te weren.

27.41 Wormpjes (Aarsmaden, oxyuren)

Wat is het?

Het zijn kleine wormpjes die in het darmkanaal leven. Ze komen met de ontlasting naar buiten en zijn dan met het blote oog zichtbaar. De wormpjes zijn ongeveer 1 centimeter lang en wit van kleur. 's Avonds en 's nachts legt het wijfje eitjes rond de anus. De verschijnselen zijn: jeuk rond de anus, soms vage buikklachten, oververmoeidheid en prikkelbaarheid als gevolg van slecht slapen door de jeuk.

Hoe krijg je het?

Door het ongemerkt eten van eitjes. Als een kind met wormpjes zich krabt rond de anus worden de nagels en vingers besmet met eitjes. Deze eitjes komen dan vaak via de vingers weer in de mond terecht en groeien in de darmen uit tot nieuwe wormpjes. Op deze manier houdt het kind de infectie in stand. De eitjes kleven ook aan kleding en beddengoed. Zo kunnen ook anderen met de eitjes besmet worden. Vaak is het hele gezin besmet geraakt. Een kind blijft besmettelijk zolang er wormen in de darmen zijn die eitjes leggen.

Wat kun je doen als gastouder?

- Zorg voor een goede hygiëne;
- Gebruik vloeibare zeep en papieren handdoekjes bij het handen wassen na toiletgebruik en voor het eten;
- Houd speelgoed en voorwerpen voor gemeenschappelijk gebruik schoon, houdt eventueel toezicht op de nagels (kort houden en borstelen);
- Houd het verschoonkussen zorgvuldig schoon;
- Als een kind wormpjes heeft, stel dan de ouders op de hoogte en vraag hen om het te laten behandelen.

Melding en wering

Het voorkomen hoeft niet gemeld te worden. Het kind hoeft niet geweerd te worden.

27.42 Wratten

Wat zijn het?

Wratten worden veroorzaakt door verschillende virussen. Gewone wratten zijn vast aanvoelende vleeskleurige of bruine bobbeltjes met een ruw oppervlak. Meestal komen ze voor op de handrug en vingers en zijn ze niet pijnlijk. Ook kunnen wratten voorkomen onder de voetzool, door het lichaamsgewicht worden deze wratten in de voet gedrukt en dit kan pijnlijk zijn. Wratten verdwijnen

vaak weer vanzelf, na maanden tot jaren. Als ze erg hinderlijk zijn, kan de huisarts ze verwijderen. Dit lukt echter niet altijd.

Hoe krijg je het?

Het virus dat de wratten veroorzaakt wordt overgedragen door direct contact. Mogelijk spelen ook besmette vloeren en andere materialen een rol. Na besmetting duurt het weken tot maanden voor er wratten ontstaan. Niet iedereen is even gevoelig voor het ontwikkelen van wratten. Het is niet bekend hoe het komt dat de ene persoon gemakkelijker wratten ontwikkelt dan de ander.

Wat kun je doen als gastouder?

Wratten zijn niet echt te voorkomen. De kans op het krijgen kan wel worden verkleind door:

- Het kind niet aan de wratten laten krabben;
- Het afleren van duimzuigen en nagelbijten;
- De voeten goed af te drogen na een badje in de zomer en na een douche;
- Het dragen van goed ventilerende schoenen of pantoffels.

Melding en wering

Wratten hoeft je niet te melden. Je hoeft het kind niet te weren.

27.43 Zesde ziekte (exanthema subitum)

Wat is het?

De zesde ziekte is een besmettelijke infectieziekte veroorzaakt door een virus. Het is een onschuldige ziekte die spontaan geneest. De zesde ziekte komt vooral voor bij kinderen onder de drie jaar. De verschijnselen zijn: gedurende een paar dagen hoge koorts, als complicatie kan soms een koortsstuip optreden door de snel oplopende koorts, drie tot vijf dagen na het zakken van de koorts verschijnen er kleine rode vlekjes op de romp (meestal niet op armen, benen en gezicht).

Hoe krijg je het?

Het virus verspreidt zich door hoesten en niezen via kleine, in de lucht zwevende vochtdruppeltjes. De ziekte is besmettelijk vanaf het moment dat de koorts opkomt, totdat de vlekken zijn verdwenen.

Wat kun je doen als gastouder?

- Zorg voor een goede algemene hygiëne;
- Zorg voor goede ventilatie en het regelmatig luchten van de ruimte.

Melding en wering

De zesde ziekte moet gemeld worden als er binnen twee weken twee of meer gevallen optreden in dezelfde groep. Het is niet nodig om het kind te weren. Het betreft een onschuldige ziekte.

29. Oplossingenlijst RI&E

In deze lijst vind je een aantal suggesties om een probleem/risico te verminderen. Dit zijn met name algemene oplossingen die u op weg kunnen helpen en om bepaalde oplossingen bespreekbaar te maken. Gebruik de lijst als naslagwerk en om ideeën op te doen.

28.1 Entree, garderobe en trap

Trap

Kind valt van de trap

- ✓ Plaats boven en onder aan de trap een veiligheidshekje
- ✓ Leg geen spullen op de trap
- ✓ Gebruik geen loopstoeltje
- ✓ Advies: laat kinderen niet alleen op de trap

Kind valt aan de zijkant van de trap

- ✓ Balustrade plaatsen van minimaal 1 meter hoogte
- ✓ Balustrade stevig bevestigen
- ✓ Balustrade verhogen naar minimaal 1 meter hoogte
- ✓ Ruimte tussen balustrade en trap verkleinen
- ✓ Opstapmogelijkheden verwijderen
- ✓ Huidige balustrade vervangen door een balustrade met verticale spijlen

Kind valt doordat het niet bij de trapleuning kan

- ✓ Aanbrengen van een extra kinderleuning op 60 cm hoogte aan de muurkant
- ✓ Advies: kinderen mogen niet alleen op de trap

Kind valt doordat de trapleuning niet goed vast zit

- ✓ Leuning aan muursteunen bevestigen
- ✓ Loszittende muursteunen opnieuw in de muur vastzetten
- ✓ Nieuwe leuningen plaatsen

Kind glijdt van de leuning en valt

- ✓ Obstakels aanbrengen die glijden ontmoedigen
- ✓ Advies: gedrag niet tolereren

Kind struikelt over kapotte trede

- ✓ Traptreden die kapot zijn repareren
- ✓ Trapbekleding vastzetten of geheel verwijderen of vervangen
- ✓ Dektrede vervangen van geheel uitgesloten traptrede

Kind glijdt uit op een gladde trede

- ✓ Antislipstrip langs trapneuzen aanbrengen
- ✓ Antislipcoating op stenen treden aanbrengen
- ✓ Trapbekleding vervangen

Kind klimt in of door balustrade en valt

- ✓ Balustrade met een spijlafstand groter dan 10 cm afschermen met bijvoorbeeld een plaat (bij voorkeur multiplex, 18mm dik)
- ✓ Balustrade met een spijlafstand groter dan 10 cm vervangen door een type met een spijlafstand van 10 cm of minder

Kind raakt bekneld tussen de treden van een open trap

- ✓ De open trapt vervangen door een dichte trap
- ✓ Extra latjes aan de achterkant van de trap maken, zodat de opening kleiner wordt

Kind raakt bekneld tussen de spijlen van een balustrade

- ✓ Balustrade met een spijlafstand groter dan 10 cm afschermen met een plaat
- ✓ Balustrade met een spijlafstand groter dan 10 cm vervangen

Vloer

Kind struikelt over oneffenheid

- ✓ Losse vloerbedekking en vloermatten vastzetten of vervangen
- ✓ Op- en afstapjes markeren door bijvoorbeeld stickers, verf of antislipstrip
- ✓ Advies: laat geen losse voorwerpen op de grond slingeren

Kind glijdt uit over natte vloer

- ✓ Buiten bij de voordeur een rubberen mat of metalen rooster met opvangbak plaatsen
- ✓ Binnen bij de voordeur een goede voetenmat neerleggen
- ✓ Binnen bij de voordeur een droogloopzonde aanbrengen
- ✓ Advies: laat de kinderen niet rennen op de gang

Kind glijdt uit

- ✓ Vloermat vastleggen

Muur

Kind bezeert zich aan een oneffenheid

- ✓ Schroeven en spijker tot 1,5 m hoogte verwijderen
- ✓ Uitstekende delen afschermen

Garderobe

Kind botst tegen kapstokhaak

- ✓ Kapstokhaken afschermen met een plank

Deur

Kind krijgt zijn vingers tussen de deur

- ✓ Veiligheidsstrip tot minimaal 1,2 m hoogte aanbrengen
- ✓ Deurbuffer plaatsen
- ✓ Voor deuren die open mogen blijven staan, kan een deurklem of wig onder de deur worden geplaatst
- ✓ Bij deuren die op een kier mogen blijven staan, kan een deurblok worden gebruikt

Kind valt door glas in deur

- ✓ Voor laag doorlopende ruiten bij voorkeur veiligheidsglas gebruiken (laten plaatsen door iso-gecertificeerd bedrijf)
- ✓ Laag doorlopende ruiten markeren, bijvoorbeeld met stickers

- ✓ Vensterglas van laag doorlopende ruiten voorzien van veiligheidsfolie
- ✓ Vensterglas of draadglas van laag doorlopende ruiten afschermen met een balk/plank of kunststof plaat

Raam

Kind valt door ruit

- ✓ Voor laag doorlopende ruiten bij voorkeur veiligheidsglas gebruiken (laten plaatsen door een iso-gecertificeerd bedrijf)
- ✓ Laag doorlopende ruiten markeren, bijvoorbeeld met stickers
- ✓ Vensterglas van laag doorlopende ruiten voorzien van veiligheidsfolie
- ✓ Vensterglas of draadglas van laag doorlopende ruiten afschermen met een balk/plank of kunststof plaat

Verwarming

Kind verbrandt zich aan hete radiator/buizen

- ✓ Radiator afschermen met omkasting van gaatjesbord

Kind botst of valt tegen radiator

- ✓ Radiator afschermen door achterkant bank ertegen te plaatsen
- ✓ Voldoende loopruimte creëren bij radiatoren

Kind komt met hand klem te zitten tussen de radiator

- ✓ Ledenradiator afschermen met omkasting van gaatjesbord

Overig

Kind eet sigaretten of medicijnen

- ✓ Advies: sigaretten of medicijnen mogen niet in het huis rondslingeren

Kind stopt kleine voorwerpen, zoals kraaltjes, in de mond

- ✓ Kleine voorwerpen verwijderen, denk ook aan munten, paperclips, harde snoepjes en speelgoed van oudere kinderen, zoals knikkers
- ✓ Advies: regelmatig controleren op kleine voorwerpen

Kind struikelt over kinderwagen of andere voorwerpen die in de gang staan

- ✓ Zorgen voor voldoende bergruimte voor buggy, kinderwagen en autostoeltje

Kind rent naar buiten

- ✓ Deur voorzien van een deurklink of draaiknop boven de 1,5 meter
- ✓ De deur op de knip
- ✓ Dranger op de deur bevestigen, zodat de deur niet open blijft staan

28.2 Slaapkamer

Meubilair

Kind klimt uit bed en valt

- ✓ Kinderen die wakker zijn uit bed halen
- ✓ Gebruik niet te dikke matrassen, echter minimaal 8 cm dik
- ✓ Zachte ondergrond naast de bedden leggen
- ✓ Babybed laag zetten als het kind kan zitten
- ✓ Geen speelgoed en knuffels in bed laten liggen die als opstapje gebruikt kunnen worden
- ✓ Kinderen tot 1,5 jaar in een bed met een opstaande rand van minimaal 60 cm laten slapen
- ✓ Kinderen tussen de 1,5 jaar en 2,5 jaar in een bed laten slapen met een opstaande rand van minimaal 70 cm
- ✓ Oudere kinderen boven de 2,5 jaar op stretchers laten slapen
- ✓ Kinderen tussen de 2,5 jaar en 6 jaar nooit in het bovenste stapelbed leggen

Kind klimt vanaf het bed uit het raam en valt

- ✓ Bed niet naast een te openen raam zetten
- ✓ Raam voorzien van een raambeveiliger
- ✓ Ramen vervangen door ramen met raamsluitingen
- ✓ Geen opstapjes bij het raam zetten

Kind valt uit bed doordat het de spijlen/zijwand zelf kan verwijderen

- ✓ Kinderveilige sluiting op het bed plaatsen
- ✓ Kind niet in een bed met verwijderbare spijlen/zijwanden laten slapen

Het bed valt om en het kind komt beklemd te zitten

- ✓ Stabiel bed aanschaffen

Kind zakt door het bed heen

- ✓ Bed vervangen door een stevig bed
- ✓ De hoogte verstelling van het bed goed vastzetten

Kind komt klem te zitten tussen de spijlen

- ✓ Koop een bed met spijlbreedte 4,5 – 6,5 cm
- ✓ Spijlen moeten doorlopen tot de bodem

Een kind komt klem te zitten tussen het matras en de bedombouw

- ✓ Een stevig matras van minimaal 8 cm dikte gebruiken
- ✓ Gebruik een goed passend matras dat maximaal 2 cm kleiner is dan de bedombouw

Gastouder stoot zich tegen bed omdat het te donker is in de slaapkamer

- ✓ Klein lichtje laten branden voor een beter zicht
- ✓ Opstelling bedden en meubilair wijzigen, zodat er meer ruimte tussen de bedden is

Kind raakt verstrikt in koordjes van de raamdecoratie

- ✓ Bed niet naast loshangende koordjes zetten
- ✓ Koordjes hoog weg binden

Baby overlijdt aan wiegendood

- ✓ Volg de adviezen op ter preventie van wiegendood
- ✓ Leg een baby altijd op de rug te slapen
- ✓ Voorkom dat een baby het te warm krijgt
- ✓ Gebruik geen dekbedje
- ✓ Ventileer de slaapkamer regelmatig

- ✓ Gebruik geen kussen, hoofd- en zijwandbeschermers, zeiltjes, tuigjes, koorden of voorwerpen van zacht plastic in bed
- ✓ Maak het bed kort op, zodat de voetjes tegen het voeteneinde liggen of gebruik een slaapzakje
- ✓ Niet roken waar de kinderen aanwezig zijn
- ✓ Rust en regelmaat
- ✓ Houd voldoende toezicht

Door warmtestuwing raakt het kind oververhit

- ✓ Geen dekbed gebruiken bij kinderen onder de 2 jaar
- ✓ Niet te veel dekens gebruiken
- ✓ Kamertemperatuur meten
- ✓ Verwarming goed regelen
- ✓ Advies: temperatuur kinderen controleren door voelen aan de voeten of in de nekplooi

Kind komt onder de dekens of tegen zijkant terecht

- ✓ Bedje laag opmaken
- ✓ Kind in een slaapzak laten slapen
- ✓ Kussens en stootranden weghalen

Kind raakt verstrikt in een tuigje in bed

- ✓ Geen tuigjes gebruiken in bed

Kind blijft met kleding aan knop van het bed hangen

- ✓ Knoppen en andere uitsteeksels van het bed verwijderen
- ✓ Geen wijde pyjama's laten dragen
- ✓ Geen spenen aan koorden om de nek hangen

Kind bezeert zich aan oneffenheid of scherpe rand van het bed

- ✓ Controleer een houten bed op splinters en verwijder deze door schuren
- ✓ Controleer een metalen bed op roestvorming en schuur en verf zonodig het bed
- ✓ Controleer het bed op scherpe randen en hoeken, rond deze zonodig af of zet er een beschermrand of -hoekje op

Kind in onderste stapelbed stoot hoofd tegen het bovenste bed

- ✓ Vrije ruimte tussen twee bedden is minimaal 68 cm
- ✓ Zacht materiaal tegen onderkant van het bovenste bed maken

Kind draait zich van aankleedtafel af

- ✓ Aankleedkussen gebruiken
- ✓ Baby op de grond verschonen
- ✓ Opstaande randen aan de zijkant van de aankleedtafel aanpassen
- ✓ Advies: altijd bij het kind blijven

Kind rolt aan de achterkant van de aankleedtafel af

- ✓ Aankleedtafel tegen een muur zetten
- ✓ Opstaande rand aan de achterkant van de aankleedtafel maken
- ✓ Advies: altijd bij het kind blijven

Kind stoot zich tegen (scherpe) hoek van de aankleedtafel

- ✓ Hoeken laten afronden

- ✓ Aankleedtafel uit de looproute plaatsen, opstelling ruimte wijzigen
- ✓ Tafelhoekjes op de hoekpunten plaatsen

De aankleedtafel is niet stevig genoeg en het kind valt hierdoor

- ✓ Aankleedtafel op een andere ondergrond plaatsen, bijvoorbeeld een plank eronder leggen
- ✓ De te korte poten opvullen
- ✓ De aankleedtafel aan de muur vastmaken
- ✓ Zwarte spullen onderin het kastje leggen
- ✓ De laden begrenzen, zodat ze niet te ver uitgetrokken kunnen worden of de laden niet gebruiken
- ✓ Wielen blokkeren
- ✓ Nieuwe aankleedtafel aanschaffen

De aankleedtafel is niet stevig en stort in

- ✓ De aankleedtafel controleren op houtrot, houtworm en/of roest en daartegen behandelen
- ✓ Een nieuwe aankleedtafel aanschaffen

Een opklapbare aankleedtafel klap tijdens het gebruik in

- ✓ Het bevestigingsmechanisme controleren en aandraaien
- ✓ Extra bevestiging plaatsen
- ✓ Nieuwe aankleedtafel aanschaffen

Vloer

Kind struikelt over oneffenheid

- ✓ Losse vloerbedekking en vloermatten vastzetten of vervangen
- ✓ Op- en afstapjes markeren, bijvoorbeeld door stickers, verf of antislipstrip
- ✓ Geen losse snoeren, hiervoor een kabelgoot aanbrengen
- ✓ Advies: laat geen losse voorwerpen op de grond slingeren

Gastouder struikelt over speelgoed dat op de grond is gevallen

- ✓ Klein lichtje laten branden voor beter zicht
- ✓ Gebruik gordijnen waardoor nog schemerlicht naar binnen komt
- ✓ Gedempt daglicht de kamer in laten vallen
- ✓ Advies: vloer regelmatig controleren op speelgoed en andere voorwerpen

Kind glijdt uit over natte vloer

- ✓ Buiten de voordeur een rubberen mat of metalen rooster met opvangbak plaatsen
- ✓ Binnen bij de voordeur een goede voetenmat neerleggen
- ✓ Binnen bij de voordeur een droogloopzone aanbrengen
- ✓ Schoonmaakregime aanpakken, bijvoorbeeld een ander schoonmaakmiddel of andere tijden

Deur

Kind krijgt vingers tussen de deur

- ✓ Veiligheidsstrip tot minimaal 1.20 meter hoogte aanbrengen
- ✓ Deurbuffer plaatsen
- ✓ Voor deuren die open mogen blijven staan kan een deurklem of wig onder de deur worden geplaatst
- ✓ Bij deuren die op een kier mogen blijven staan kan een deurblok worden gebruikt

Kind valt door glas in deur

- ✓ Voor laag doorlopende ruiten bij voorkeur veiligheidsglas gebruiken (laten plaatsen door iso-gecertificeerd bedrijf)
- ✓ Laag doorlopende ruiten markeren, bijvoorbeeld met stickers
- ✓ Vensterglas van laag doorlopende ruiten voorzien van veiligheidsfolie
- ✓ Vensterglas of draadglas van laag doorlopende ruiten afschermen met een balk/plank of kunststof plaat
- ✓ Huisregels bespreken, bijvoorbeeld niet stoeien bij de ramen

Verwarming

Kind verbrandt zich aan hete radiator/buizen

- ✓ Geen bedden naast de verwarming plaatsen
- ✓ Radiator afschermen met omkasting van gaatjesboard
- ✓ Buizen afschermen met isolatiebuizen
- ✓ Voldoende loopruimte creëren bij radiatoren

Kind botst of valt tegen radiator

- ✓ Voldoende loopruimte creëren bij radiatoren (opstelling ruimte wijzigen)
- ✓ Ledenradiator afschermen met omkasting van gaatjesboard

Kind komt het hand klem te zitten tussen de radiator

- ✓ Iedere radiator afschermen met omkasting van gaatjesboard

Verlichting

Kind struikelt door onvoldoende licht

- ✓ Lamp vervangen voor een sterkere lamp (meer Watt)

Lamp wordt stuk gegooid en glas valt naar beneden

- ✓ Onbeschermd verlichting vervangen door armatuur met afgeschermd lampen

Elektra

Kind komt in contact met elektriciteit

- ✓ Kindveilige wandcontactdozen plaatsen
- ✓ Controleren of op alle groepen een aardlekschakelaar gemonteerd is
- ✓ Lage wandcontactdozen voorzien van stopcontact beveiligers
- ✓ Wandcontactdozen boven 1.50 meter plaatsen
- ✓ Geen losse snoeren, hiervoor een kabelgoot aanbrengen
- ✓ Elektrische apparaten zo opstellen dat ze niet bereikbaar zijn voor kinderen

Overig

Kind stopt kleine voorwerpen (kraaltjes, steentjes en dergelijke) in de mond

- ✓ Kleine voorwerpen, zoals munten, paperclips en dergelijke verwijderen
- ✓ Advies: regelmatig controleren op kleine voorwerpen

Kind wordt aan de handen opgetild en heeft zijn elleboog uit de kom

- ✓ Advies: kind niet aan handen optillen, maar onder oksels, in de middel of onder de billen

28.3 Woonkamer

Kind valt, struikelt, botst of glijdt uit

Kind struikelt over een oneffenheid

- ✓ Losse vloerbedekking en vloermatten vastzetten of vervangen
- ✓ Op- en afstapjes markeren bijvoorbeeld door stickers, verf of antislipstrip
- ✓ Geen losse snoeren, hiervoor een kabelgoot aanbrengen
- ✓ Advies: laat geen losse voorwerpen op de grond slingeren

Kind struikelt door onvoldoende licht

- ✓ Lamp vervangen voor een sterkere lamp (meer Watt)

Kind glijdt uit over natte vloer

- ✓ Buiten bij de voordeur een rubberen mat of metalen rooster met opvangbak plaatsen
- ✓ Binnen bij de voordeur een goede voetenmat neerleggen
- ✓ Binnen bij de voordeur een droogloopzone aanbrengen

Kind glijdt uit over gladde vloer

- ✓ Vloerkleed vastleggen

Kind of gastouder struikelt over speelgoed

- ✓ Speelgoed na gebruik opruimen
- ✓ Voldoende bergruimte voor speelgoed creëren
- ✓ Loopruimte en speelruimten van elkaar scheiden

Kind stoot zich tegen meubilair

- ✓ Voldoende loopruimte om meubilair creëren
- ✓ Scherpe randen en punten afronden of afschermen
- ✓ Tafelhoekjes plaatsen op scherpe hoekpunten

Kinderen botsen tegen elkaar

- ✓ Ruimte anders indelen
- ✓ Meer vrije ruimte per kind creëren, bijvoorbeeld door meubels weg te halen
- ✓ Advies: laat de kinderen niet rennen binnen

Kind botst tegen objecten

- ✓ Ruimte anders indelen
- ✓ Kind in de gaten houden of het eventueel slecht ziet of motorische problemen heeft
- ✓ Advies: laat de kinderen niet rennen binnen

Kind krijgt zijn vingers tussen de deur

- ✓ Veiligheidsstrip tot minimaal 1.20 meter hoogte aanbrengen
- ✓ Deurbuffer plaatsen
- ✓ Voor deuren die open mogen blijven staan, kan een deurklem of wig onder de deur worden geplaatst
- ✓ Bij deuren die op een kier mogen blijven staan, kan een deurblok worden gebruikt

Kind snijdt zich aan glas of splinter

Kind valt door glas in deur

- ✓ Voor laag doorlopende ruiten bij voorkeur veiligheidsglas gebruiken (laten plaatsen door iso-gecertificeerd bedrijf)
- ✓ Laag doorlopende ruiten markeren, bijvoorbeeld met stickers
- ✓ Vensterglas van laag doorlopende ruiten voorzien van veiligheidsfolie
- ✓ Vensterglas of draadglas van laag doorlopende ruiten afscheren met een balk/plank of kunststof plaat
- ✓ Huisregels bespreken, bijvoorbeeld niet stoeien bij ramen

Kind valt door ruit

- ✓ Voor laag doorlopende ruiten bij voorkeur veiligheidsglas gebruiken (laten plaatsen door iso-gecertificeerd bedrijf)
- ✓ Laag doorlopende ruiten markeren, bijvoorbeeld met stickers
- ✓ Vensterglas van laag doorlopende ruiten voorzien van veiligheidsfolie
- ✓ Vensterglas of draadglas van laag doorlopende ruiten afscheren met een balk/plank of kunststof plaat
- ✓ Huisregels bespreken, bijvoorbeeld niet stoeien bij ramen

Kind krijgt splinter in vinger

- ✓ Meubilair regelmatig controleren op splinters
- ✓ Splinters van meubilair afschuren
- ✓ Meubilair controleren op afbladderende verf
- ✓ Meubels opschuren en verven

Lamp wordt stuk gegooid en glas valt naar beneden

- ✓ Onbeschermde verlichting vervangen door armatuur met afgeschermd lampen
- ✓ Advies: laat de kinderen binnen niet gooien met speelgoed of andere voorwerpen

Scherpe rand van speelgoed verwondt kind

- ✓ Speelgoed regelmatig controleren of het nog heel is, of eventueel scherpe randen heeft

Kind verwondt zich aan scherp speelgoed of splinters aan speelgoed

- ✓ Speelgoed dat stuk is of waar scherpe randen aan zitten weggooien
- ✓ Speelgoed waar splinters aan zitten schuren
- ✓ Schroeven moeten verzonken zijn, liefst speelgoed dat gelijmd is gebruiken

Kind valt door open raam of balkon

- ✓ Raam voorzien van raambeveiliger
- ✓ Ramen vervangen voor ramen met raamsluitingen
- ✓ Geen opstapjes bij het raam zetten

Elektra

Kind komt in contact met elektriciteit

- ✓ Kindveilige wandcontactdozen plaatsen
- ✓ Controleren of op alle groepen een aardlekschakelaar gemonteerd is
- ✓ Lage wandcontactdozen voorzien van contactbeveiligers
- ✓ Wandcontactdozen boven de 1.50 meter hoogte plaatsen
- ✓ Geen losse snoeren, hiervoor een kabelgoot aanbrengen
- ✓ Elektrische apparaten zo opstellen dat ze niet bereikbaar zijn voor kinderen

Kind trekt aan elektriciteitsnoer en krijgt apparaat op zich

- ✓ Snoeren door kabelgoten laten lopen
- ✓ Apparaten vastzetten

Giftige stoffen

Kind eet van schoonmaakmiddel

- ✓ Schoonmaakmiddelen opbergen in een afgesloten kast
- ✓ Schoonmaakmiddelen opbergen in een kast met een hoge klink (minimaal 1.50 meter) of slot
- ✓ Schoonmaakmiddelen hoog opbergen
- ✓ Gifwijzer of gifkaart ophangen
- ✓ Schoonmaken op een ander tijdstip
- ✓ Advies: kastdeur altijd afsluiten

Kind eet sigaretten of medicijnen

- ✓ Sigaretten opbergen in een afgesloten kast en niet laten rondslingeren

Kind een giftige planten

- ✓ Giftige planten verwijderen
- ✓ Giftige planten hoog zetten

Verbranding

Kind heeft toegang tot lucifers/aansteker

- ✓ Lucifers en aanstekers opbergen in een kast of lade met slot
- ✓ Kinderveilige aanstekers gebruiken
- ✓ Advies: altijd opbergen na gebruik

Warme dranken (bijvoorbeeld koffie of thee) van de gastouder of een ouder kind komen over een klein kind heen

- ✓ Warme dranken bewaren in thermoskannen
- ✓ Geen warme dranken drinken als kinderen op schoot zitten
- ✓ Kopjes ver op tafel/aanrecht zetten
- ✓ Geen tafelkleden gebruiken, maar placemats

Kind verbrandt zich aan hete radiator/buizen, open haard of allesbrander/kachel

- ✓ Geen bedden naast de verwarming plaatsen
- ✓ Open haard of kachel afschermen met een hekje
- ✓ Voldoende loopruimte creëren bij radiatoren, kachels en dergelijke
- ✓ Advies: open haard of kachel niet laten branden als er kleine kinderen in de buurt zijn
- ✓ Advies: oudere kinderen leren wat het gevaar is van open haarden en kachels
- ✓ Advies: niet spelen met vuur/de open haard

Meubilair

Baby valt uit de box

- ✓ Opstaande rand van de box moet minimaal 60 centimeter zijn
- ✓ Box laag zetten als een baby kan zitten
- ✓ Zachte ondergrond naast de box leggen

Kind klimt uit de box door op speelgoed te gaan staan

- ✓ Speelgoed dat als opstapje kan dienen uit de box halen
- ✓ Oudere kinderen die uit de box kunnen klimmen (vanaf 2,5 jaar) niet meer in de box zetten

Kind zit klem tussen spijlen van de box

- ✓ Koop een box met een spijlbreedte 4,5 – 6,5 centimeter

Kind valt tijdens het in of uit de kinderstoel klimmen

- ✓ Stoelen kopen die stabiel zijn
- ✓ Kinderen onder begeleiding de stoel in en uit laten klimmen
- ✓ Kinderen klimles geven

Kind valt uit een (kinder)stoel

- ✓ Doe (beweeglijke) kinderen een tuigje aan
- ✓ Gebruik een stoelverkleiner bij kleine kinderen
- ✓ Stoel met hoge rugleuning aanschaffen
- ✓ Advies: de beweeglijke kinderen in de buurt van de gastouder zetten

Kind valt met kinderstoel en al om, doordat het zich afzet tegen de tafel

- ✓ Zet de stoel met een haak vast aan de tafel
- ✓ Gebruik geen tafels met brede randen
- ✓ Bij verstelbare kinderstoelen de hoogte zo kiezen, dat de voeten niet tegen de rand gezet kunnen worden
- ✓ Stoel ver van de tafel af zetten

Kast valt om en kind komt onder kast terecht

- ✓ Kast verankeren aan de muur
- ✓ Plaats de zwaarste dingen onderin de kast
- ✓ Advies: niet in de kast laten klimmen. Laat kinderen vragen als ze iets van de bovenste plank willen hebben

Verstikking

Kind stikt door koordje om de nek

- ✓ Koordjes en strikjes aan speelgoed mag niet langer zijn dan 22 centimeter
- ✓ Stiksels van speelgoedbeest controleren of deze niet loslaat
- ✓ Controleren of textiel niet gaat rafelen

Kind raakt verstrikt in de koordjes van de raamdecoratie

- ✓ Koordjes hoog weg binden

Kind dreigt te stikken, doordat het kleine voorwerpen in de mond stopt

- ✓ Controleer speelgoed en verwijder speelgoed dat stuk is
- ✓ Speelgoed met onderdelen kleiner dan 3,5 centimeter zijn niet toegestaan als alle kinderen jonger dan 3 jaar zijn
- ✓ Als er zowel oudere als jongere kinderen zijn, moet het speelgoed met kleine onderdelen in een afgesloten kast/doos worden opgeborgen
- ✓ Zorg dat kleine kinderen gescheiden van de grotere spelen. De groten kunnen bijvoorbeeld aan de tafel spelen, zodat de kleintjes er niet bij kunnen
- ✓ Als er speelgoed is waar de kleintjes echt niet aan mogen komen, laat de oudere kinderen er dan mee spelen als de kleintjes naar bed zijn

- ✓ Als groot en klein samenspelen, dan met speelgoed van de kleintjes of speel zelf mee
- ✓ Laat grotere kinderen hun speelgoed na gebruik goed opruimen

Speengedeelte wordt van fopspeen afgebeten en kind krijgt deze achter in de keel

- ✓ Spenen regelmatig controleren op scheurtjes
- ✓ Spenen regelmatig vervangen

Kind verslikt zich in stukje eten

- ✓ Per leeftijd bekijken welk eten geschikt is, niet te vroeg met hard eten starten
- ✓ Kinderen rustig laten eten, bijvoorbeeld één bordje met partjes fruit rond geven en om de beurt laten eten

Overig

Kind zit met voet tussen wiel kinderfiets

- ✓ Driewielers mogen geen spaken hebben

Kind wordt door huisdier gebeten

- ✓ Huisdier afschermen in een aparte ruimte/kooi/ren
- ✓ Advies: kinderen leren omgaan met dieren

28.4 Buitenruimte

Speeltoestel

Kind valt van speeltoestel bij landing

- ✓ Bij glij-, schommel, en zwaaionderdelen een zachte ondergrond laten doorlopen tot 2 meter in de bewegingsrichting
- ✓ Rul zand, boomschors of rubberen tegels aanbrengen, minimaal 1,5 meter rondom het toestel
- ✓ Uitgesleten bodemmateriaal aanvullen
- ✓ Ingeklonken zand loshaken en eventueel aanvullen
- ✓ Als zich een obstakel in de valbaan bevindt: obstakel verwijderen of toestel verplaatsen

Kind valt door defect materiaal

- ✓ Onderdelen met speling opnieuw vastzetten
- ✓ Onderdelen met speling vervangen
- ✓ Wankel toestel opnieuw ingraven
- ✓ Wankel toestel vervangen
- ✓ Bij wankelen fundering laten nakijken
- ✓ Bij wankelen toestel opnieuw laten plaatsen
- ✓ Ontbrekende sporten aanbrengen
- ✓ Ontbrekende traprede aanvullen
- ✓ Antislip op treden aanbrengen
- ✓ Klimtouwen van juiste dikte aanbrengen (16 – 45 millimeter)
- ✓ Klimtouwen goed verankeren
- ✓ De uitloop van de glijgoot loopt niet horizontaal: toestel vervangen
- ✓ Instabiel schommelzitje vervangen door ander model

Omheining

Kind rent al spelend de straat op

- ✓ Ontbrekende omheining aanbrengen
- ✓ Zelfsluitend hek plaatsen
- ✓ Dranghek/fietsenpoortje plaatsen op rand van de stoep

Kind doet hek open en rent de straat op

- ✓ Klink van het hek hoger plaatsen
- ✓ Kinderveilige sluiting op het hek plaatsen

Het hek blijft open staan en een kind loopt de straat op

- ✓ Een zelfsluitend hek plaatsen

Kind bezeert zich aan de omheining

- ✓ Scherpe onderdelen verwijderen
- ✓ Kapotte planken vervangen
- ✓ Kapot gaas vervangen
- ✓ Omheining vervangen

Kind kruipt onder de omheining en komt klem te zitten

- ✓ Ruimte tussen de onderkant van de omheining en de bodem verkleinen

Kind kruipt tussen de spijlen door en komt klem te zitten

- ✓ Hek vervangen door een hek waarbij de afstand tussen de spijlen kleiner is, maximaal 10 centimeter. Bij een verschil in hoogte aan weersijden van het hek moet de spijlafstand maximaal 9 centimeter zijn

Kind klimt op de omheining en valt

- ✓ Klimmen bemoeilijken door opstapmogelijkheden te verwijderen
- ✓ Geen horizontale elementen in de omheining onder de 70 centimeter gebruiken
- ✓ Ander type hek plaatsen
- ✓ Hoger hek plaatsen, minimaal 1.20 meter hoog

Kind klimt over de omheining

- ✓ Ander type hek plaatsen
- ✓ Klimmen bemoeilijken door opstapmogelijkheden te verwijderen
- ✓ Geen horizontale elementen in de omheining onder de 70 centimeter gebruiken

Kind snijdt of bekneeld zich

Kind komt met nek klem te zitten tussen traptreden

- ✓ Afstand tussen de treden vergroten of verkleinen (kleiner dan 8,9 centimeter en groter dan 23 centimeter)
- ✓ Toestel of trap vervangen

Kind blijft met koordje van capuchon (achter glijbaan) hangen

- ✓ V-vormige constructies afdichten
- ✓ Kieren waarin kleding kan haken, dichtmaken
- ✓ Scharnieren afschermen
- ✓ Toestel vervangen

Kind verwondt zich aan scherpe rand van speeltoestel

- ✓ Beschadigd hout repareren
- ✓ Beschadigd hout vervangen
- ✓ Roestplekken schuren en opnieuw lakken
- ✓ Uitstekende schroeven laten verzinken
- ✓ Uitstekende schroeven voorzien van een (nieuwe) bescherming, bijvoorbeeld een beschermdop
- ✓ Uitstekende schroeven vervangen door afgeronde siermoeren
- ✓ Afgebroken onderdelen verwijderen
- ✓ Afgebroken onderdelen vernieuwen
- ✓ Toestel vervangen
- ✓ Handgrepen met afrondingsstraal van minder dan 20 millimeter vervangen

Kind krijgt splinter in hand

- ✓ Beschadigd hout repareren
- ✓ Beschadigd hout vervangen
- ✓ Roestplekken schuren en opnieuw lakken

Snijden aan zwerfvuil in zandbak

- ✓ Zandbak dagelijks controleren op zwerfvuil, ook in verband met struikelen
- ✓ Zandbak dagelijks afdekken (wel zorgen voor ventilatieopeningen)

Vinger van kind komt klem te zitten in holle buis

- ✓ Holle buizen voorzien van een afdichting, bijvoorbeeld met een beschermdop

Beknellen van vingers bij schommel

- ✓ Ketting vervangen als schakelopening groter is dan 6 millimeter
- ✓ Ketting op grijphoogte van hoesje voorzien (bijvoorbeeld binnenband of tuinslang) als schakelopening groter is dan 6 millimeter

Kind botst tegen een kind, speeltoestel of fiets

Kind botst tegen kind op de schommel

- ✓ Schommel verplaatsen als deze in een looproute staat
- ✓ Hekje om schommel plaatsen
- ✓ Een zitje weghalen als de afstand tussen de zitjes kleiner is dan 30 centimeter + 1/5 van de schommellengte (lengte van het touw of de ketting)
- ✓ Het toestel vervangen als de afstand tussen zitje en paal kleiner is dan 20 centimeter + 1/5 van de schommellengte (lengte van het touw of de ketting)
- ✓ Zwaar zitje vervangen door lichtgewicht type van kunststof

Kind botst tegen een speeltoestel

- ✓ Toestel verplaatsen als het te dicht bij obstakel of ander toestel staat

Kind botst tegen een fiets

- ✓ Fietsen in fietsenrekken plaatsen
- ✓ Voldoende fietsenstallingen plaatsen
- ✓ Degelijke fietsenstallingen plaatsen
- ✓ Het fietsenrek een goede plaats geven
- ✓ Spelmateriaal voor buiten opruimen

Stoten tegen de rand van de zandbak

- ✓ Beschadigde rand repareren
- ✓ Ruwe rand glas maken
- ✓ Rand van de zandbak bij grote beschadigingen vervangen

Ondergrond

Kind struikelt over boomwortel

- ✓ Herbestraten van ondergrond

Kind struikelt over een oneffenheid

- ✓ Verzakte tegels recht leggen
- ✓ Kapotte tegels vervangen
- ✓ Herbestraten van ondergrond
- ✓ Kuilen egaliseren

Kind glijdt uit op een natte plek

- ✓ Bemoste gedeelten schoonmaken, bijvoorbeeld met een hogedrukreiniger
- ✓ Slechte afwatering opheffen
- ✓ Ondergrond schuin laten aflopen
- ✓ Afwatering aanleggen
- ✓ Afwatering ontstoppen
- ✓ Bij sneeuw/ijs stoep vegen of pekkel strooien

Kind struikel over speeltoestel

- ✓ Fundering afdekken met zand
- ✓ Toestel opnieuw ingraven

Overig

Kind wordt omvergelopen

- ✓ Een apart speelgedeelte inrichten voor de jongste kinderen
- ✓ Voldoende loopruimte creëren om speeltoestellen heen
- ✓ Bij te weinig ruimte, speeltoestellen verwijderen
- ✓ Obstakels, zoals prullenbakken, buiten looproute plaatsen

Kind eet van giftige struik

- ✓ Giftige planten en struiken verwijderen
- ✓ Van klimop de blaadjes snoeien tot 1.5 meter hoogte

Kind raakt te water

- ✓ Water afschermen met een hek
- ✓ Vijver in de tuin dempen en zandbak van maken
- ✓ Waterkant veiliger maken door een duidelijk voergang water/land
- ✓ Waterdiepte zo ondiep mogelijk houden
- ✓ Hoogte verschil wateroppervlak/land zo klein mogelijk houden
- ✓ Talud niet te steil maken
- ✓ Gemeente aanspreken over veiligheid open water
- ✓ Advies: altijd toezicht houden bij peuterbadje

Kind snijdt zich aan tuingereedschap

- ✓ Tuingereedschap in een afgesloten schuurtje opbergen
- ✓ Advies: tuingereedschap direct na gebruik opbergen
- ✓ Advies: geen gevaarlijk tuingereedschap gebruiken als er kleine kinderen in de buurt zijn

28.5 Toilet en badkamer

Kind dreigt te verdrinken in bad

- ✓ Laat een klein kind nooit alleen in bad
- ✓ Laat een klein kind nooit met een ouder kind alleen
- ✓ Gebruik geen badzitje
- ✓ Laat een klein kind niet alleen in de badkamer

Vergiftiging

Kind drinkt schoonmaakmiddelen of shampoo

- ✓ Schoonmaakmiddelen en shampoo opbergen in een afgesloten kast
- ✓ Schoonmaakmiddelen en shampoo opbergen in een kast met een hoge klink (minimaal 1.5 meter hoog)
- ✓ Schoonmaakmiddelen en shampoo hoog opbergen
- ✓ Gifwijzer of gifkaart ophangen
- ✓ Advies: kastdeur altijd afsluiten
- ✓ Schoonmaken op een ander tijdstip

Kind eet van toiletblokje

- ✓ Toilet afsluiten voor kinderen door klink op 1.50 meter hoogte aan te brengen
- ✓ Toiletblokje verwijderen

Kind snuffelt in afvalbakje

- ✓ Toilet afsluiten voor kinderen door klink op 1.50 meter hoogte aan te brengen
- ✓ Deur van toilet afsluiten met sleutel
- ✓ Afvalbakje hoog plaatsen

Overig

Kind glijdt uit op natte vloer

- ✓ Schoonmaakregime aanpakken, bijvoorbeeld ander schoonmaakmiddel of andere tijden
- ✓ Stroeve tegels laten leggen

Kind brandt zich aan heet water

- ✓ Plaats thermostatische mengkranen of mengkranen met temperatuurbegrenzer
- ✓ Kranen afschermen waar kinderen komen of worden gewassen
- ✓ Geen opstapjes in de buurt plaatsen van kranen waar kinderen niet hoeven te komen of worden gewassen

27.6 Keuken

Verbranding

Kind brandt zich aan de kookplaat

- ✓ Keuken afsluiten voor jonge kinderen door klink op 1.50 meter hoogte aan te brengen
- ✓ Keuken afsluiten voor jonge kinderen door hekje te plaatsen voor keukendeur

- ✓ Fornuisrekje plaatsen

Kind brandt zich aan de oven(ruit)

- ✓ Keuken afsluiten voor jonge kinderen door klink op 1.50 meter hoogte aan te brengen
- ✓ Keuken afsluiten voor jonge kinderen door hekje te plaatsen voor keukendeur
- ✓ Ovenruit beschermer plaatsen
- ✓ Als kinderen de oven mogen gebruiken, dan moet de oven niet te hoog staan

Kind loopt brandwonden op door de waterkoker over zich heen te trekken

- ✓ Snoer niet los laten hangen, bijvoorbeeld kabelgoot plaatsen of in het apparaat oprollen
- ✓ Waterkoker zo plaatsen dat een kind er niet bij kan, bijvoorbeeld hoog of ver naar achteren

Kind trekt een pan van het fornuis

- ✓ Keuken afsluiten voor jonge kinderen door klink op 1.50 meter hoogte aan te brengen
- ✓ Keuken afsluiten voor jonge kinderen door hekje te plaatsen voor keukendeur
- ✓ Fornuisrekje plaatsen
- ✓ Stelen naar achteren laten wijzen tijdens het koken
- ✓ Zoveel mogelijk de achterste pitten gebruiken tijdens het koken

Kind brandt zich aan heet water

- ✓ Plaats thermostatische mengkranen of mengkranen met temperatuurbegrenzer
- ✓ Kranen afschermen waar kinderen komen of worden gewassen
- ✓ Geen opstapjes in de buurt plaatsen van kranen waar kinderen niet hoeven te komen of worden gewassen

Warme dranken (bijvoorbeeld thee en koffie) van de gastouder of een ouder kind komt over een jong kind heen

- ✓ Warme dranken bewaren in thermoskannen
- ✓ Geen warme dranken drinken als kinderen op schoot zitten
- ✓ Kopjes ver op tafel / aanrecht zetten
- ✓ Geen tafelkleden gebruiken, maar placemats
- ✓ Kopjes gebruiken met goede oortjes
- ✓ Advies: warme dranken rustig aan tafel drinken

Kind heeft toegang tot lucifers / aansteker

- ✓ Lucifers en aanstekers opbergen in een kast of lade met slot
- ✓ Kinderveilige aanstekers gebruiken
- ✓ Advies: altijd opbergen na gebruik

Overig

Kind snijdt zich aan een mes

- ✓ Keuken afsluiten voor jonge kinderen door klink op 1.50 meter hoogte aan te brengen
- ✓ Keuken afsluiten voor jonge kinderen door hekje te plaatsen voor keukendeur
- ✓ Keukenlade afsluiten door ladeslot aan te brengen
- ✓ Vaatwasser goed afsluiten als er messen in staan
- ✓ Advies: kinderen mogen niet in de keuken als er gekookt wordt

Kind drinkt van schoonmaakmiddelen

- ✓ Keuken afsluiten voor jonge kinderen door klink op 1.50 meter hoogte aan te brengen
- ✓ Keuken afsluiten voor jonge kinderen door hekje te plaatsen voor keukendeur

- ✓ Schoonmaakmiddelen opbergen in een kast met een hoge klink (minimaal 1.50 meter)
- ✓ Schoonmaakmiddelen hoog opbergen
- ✓ Gifwijzer of gifkaart ophangen
- ✓ Schoonmaken op een ander tijdstip
- ✓ Advies: kastdeur altijd afsluiten

Kind glijdt uit over natte vloer

- ✓ Buiten bij de voordeur een rubberen mat of metalen rooster met opvangbak plaatsen
- ✓ Binnen bij de voordeur een goede voetenmat neerleggen
- ✓ Binnen bij de voordeur een droogloopzone aanbrengen
- ✓ Advies: niet rennen in de gang

Kind trekt plastic zak over het hoofd

- ✓ Keuken afsluiten voor jonge kinderen door klink op 1.50 meter hoogte aan te brengen
- ✓ Keuken afsluiten voor jonge kinderen door hekje te plaatsen voor keukendeur
- ✓ Plastic zakken opbergen in een kastje met slot

Kind opent de vuilnisemmer

- ✓ Keuken afsluiten voor jonge kinderen door klink op 1.50 meter hoogte aan te brengen
- ✓ Keuken afsluiten voor jonge kinderen door hekje te plaatsen voor keukendeur

28.7 Bergruimte

Kind drinkt van schoonmaakmiddelen

- ✓ Deur van bergruimte afsluiten met sleutel
- ✓ Bergruimte afsluiten voor jonge kinderen door klink op 1.50 meter hoogte aan te brengen
- ✓ Gifwijzer of gifkaart ophangen
- ✓ Advies: kastdeur altijd afsluiten

Kind klimt in wasdroger of wasmachine

- ✓ Bergruimte afsluiten voor jonge kinderen door klink op 1.50 meter hoogte aan te brengen
- ✓ Deur van bergruimte afsluiten met sleutel

Kind valt van de trap af

- ✓ Plaats boven en onder aan de trap een veiligheidshekje
- ✓ Leg geen spullen op de trap
- ✓ Advies: kinderen mogen niet alleen op de trap

30. Woordenlijst bij oplossingenlijst en RI&E

Aantrede: De afstand van de voorkant van een traprede (neus) tot aan de voorkant van een volgende traprede.

Antislip strip: Een nadeel van de antislipstrip is dat het struikelgevaar kan veroorzaken als de strip los gaat zitten en opkrult. Regelmatige inspectie is vereist. Het aanbrengen van een antislipstrip is eenvoudig zelf uit te voeren.

Bed: Met bed wordt zowel kinderledikant als stapelbed bedoeld. Dit is afhankelijk van het scenario en de situatie in de opvang hoe dit scenario geïnterpreteerd moet worden.

Balustrade: Balustrade is zowel de afscherming aan de zijkant van de trap als de bovenkant van het trapgat.

Dakje: Een dakje voorkomt dat een kind uit bed kan klimmen. Bij een stapelbed is het bovenste bed het dakje voor het onderste bed. Het onderste bed van een stapelbed is dan ook geschikt voor alle leeftijden.

Dektrede: Bovenste afwerklaag van een houten of stenen traptrede.

Deurblok: Voor een deur die op een kier mag blijven staan, is een deurblok een mogelijkheid. Het blok (gemaakt van zacht kunststof) wordt boven of aan de zijkant op de deur geplaatst en voorkomt dat de deur onverwachts dicht slaat. Hoe dichter het blok bij de scharnierkant wordt geplaatst, des te groter is de kier die open blijft staan.

Deurbuffer: Met een deurbuffer kan een deur niet snel dicht slaan. Het product is eenvoudig bovenaan de deurpost te monteren met behulp van vier schroeven. Alleen als de deur voorzichtig wordt gesloten, schuift de veer van de deurbuffer naar binnen. Bij het dichtgooien of dichtwaaien van de deur blokkeert de deurbuffer. Een nadeel van de deurbuffer is dat het alleen op binnendeuren werkt, want buitendeuren zijn te zwaar.

Deurklem: Voor een deur die tijdelijk open mag blijven staan, is de deurklem een goede oplossing. De deurklem bestaat uit een metalen bladveer met aan de uiteinden twee blokjes. De deurklem is eenvoudig onder de geopende deur te plaatsen, waarna deze muurvast staat. De deur kan niet dichtvallen of worden dichtgedaan. De deurklem past op alle binnendeuren en tuindeuren waarvan de opening tussen vloer en deur kleiner is dan 3 centimeter.

Fietsenrek: Een goed fietsenrek is geschikt voor verschillende type banden. Het staat stabiel en nodigt niet uit tot spelen. Verder heeft het geen uitstekende delen en scherpe randen.

Horizontale elementen: Alles waar kinderen een voet op kunnen plaatsen, zoals planken of stenen muurtjes, kunnen door kinderen gebruikt worden om op te klimmen.

Kinderleuning: Lage leuning op een hoogte van 60 centimeter.

Kindveilige sluiting: Als een sluiting voldoet aan één van de volgende principes kan men ervan uitgaan dat kleine kinderen deze niet kunnen openen:

- ✓ Een minimale kracht van 50 Newton is nodig voor het bedienen van de sluiting. In de praktijk houdt dit in dat een volwassene deze kracht wel kan uitoefenen, maar een kind niet;
- ✓ Een systeem dat tenminste twee aparte, maar gelijktijdige acties vereist om de sluiting te openen (bijvoorbeeld een kindveilige dop waarbij het moet duwen en draaien tegelijk);
- ✓ Een systeem dat tenminste twee achtereenvolgende acties vereist om de sluiting van het inklapsysteem los te maken, waarbij de tweede handeling alleen mogelijk is wanneer de eerste handeling heeft plaatsgevonden (bijvoorbeeld eerst een palletje eraf halen en daarna de haak openschuiven);
- ✓ Twee sluitingen, die meer dan 85 centimeter uit elkaar liggen en gelijktijdig bediend moeten worden (de armen van een kind zijn in dit geval niet lang genoeg om de sluitingen gelijktijdig te openen);

Kindveilige wandcontactdozen: Speciale wandcontactdozen die alleen gevaar opleveren als een kind twee metalen voorwerpen exact tegelijk in de beide gaatjes zou stoppen.

Laag doorlopende ruiten: Veiligheidsglas kan het beste geplaatst worden volgens NEN 4569. Een glasspecialist, architect of constructeur kunnen u daarbij goed adviseren. In het kort komt het op het volgende neer: wanneer een deel van het glas zich tussen de 85 centimeter en de 1.40 meter bevindt, moet er veiligheidsglas van klasse 3 worden geplaatst. Wanneer een deel van het glas zich onder de 85 centimeter bevindt moet er veiligheidsglas van klasse 2 worden geplaatst. Mocht in deze situatie aan de andere kant van het glas aan valhoogte van meer dan 1 meter zijn, dan moet er veiligheidsglas van klasse 1 geplaatst worden.

Ledenradiator: Deze bestaat uit lamellen die verticaal evenwijdig aan elkaar staan. De ledenradiatoren die openingen hebben tussen de lamellen worden doorkijk ledenradiatoren genoemd.

Obstakels leuning: Hiervoor kunnen bijvoorbeeld siermoeren of metalen (deur)knoppen gebruikt worden. Deze zijn onder andere verkrijgbaar bij de doe-het-zelfzaken.

Opstapmogelijkheden: Kinderen kunnen van alles gebruiken om op te staan. Let vooral op meubilair zoals: banken, stoelen, tafels. Ook speelgoed of horizontale richels of latjes kunnen als opstapje gebruikt worden. Verwijder horizontale balken/buizen die het mogelijk maken om over het hek te klimmen, als dit mogelijk is.

Optrede: De afstand van de bovenkant van een trede tot de bovenkant van de volgende trede.

Raambeveiliging: Kan op bestaan ramen worden geplaatst. Voorkomt dat een raam verder dan 10 centimeter open kan.

Raamdecoratie: Is een verzamelnaam voor alles dat wordt gebruikt ter verduistering van de ramen, zoals: rolgordijnen, lamellen, luxaflex en gordijnen.

Raamsluitingen: Ramen die voorzien zijn van een voorziening zodat het raam alleen met een bepaalde handeling verder open kan dan 10 centimeter.

Rubber mat: Leg een goede rubber buitenmat van ongeveer drie meter (bijvoorbeeld 2 standaard matten van 1 meter bij 1.5 meter) neer. Een kind heeft dan tenminste twee passen nodig om over de mat te lopen. De matten kunnen circa 10 jaar mee. Voor het onderhoud moet je de buitenmat af en toe wegnemen, schoonspuiten en het zand onder de mat verwijderen.

Wandcontactdoosbeveiligers: Er bestaan meerder typen: het afdekplaatje, dit wordt op de wandcontactdoos vastgeplakt of geklemd. De wandcontactdoos kan nog gebruikt worden. Met een veermechanisme schuift het plaatje voor de openingen als de stekker wordt verwijderd. Losse plug, dit dekt de gaten helemaal af. Om de wandcontactdoos te kunnen gebruiken moet de plug verwijderd worden. Dit type is alleen geschikt voor wandcontactdozen die weinig gebruikt worden.

Stroeve vloer: De wrijvingscoëfficiënt moet liggen tussen de 0.3 en 0.9.

Temperatuurbegrenzer op mengkraan: Een mengkraan met ingebouwde temperatuurbegrenzer biedt de mogelijkheid om de uitstroomtemperatuur te begrenzen tot de gewenste temperatuur. Bij sommige modellen kan je elke gewenste maximale temperatuur instellen, bij andere modellen zijn er een beperkt aantal instelmogelijkheden.

Thermostatische mengkraan: Kinderen kunnen bij water van 55 graden Celsius als binnen 30 seconden ernstige brandwonden oplopen. De thermostatische mengkraan biedt de mogelijkheid om door middel van een temperatuur instelknop de gewenste temperatuur vooraf te bepalen. De

thermostaten hebben op de temperatuur instelknop een blokkering zodat de kraan niet per ongeluk boven een bepaalde temperatuur (veelal 38 graden Celsius) kan komen. Het wijzigen van de temperatuurinstelling voor zowel de thermostatische mengkraan als voor de mengkraan met temperatuurbegrenzer is eenvoudig voor een volwassene, maar moeilijk voor een kind. Deze kranen moeten in de plaats van een gewone mengkraan op het aanrecht, douche of bad worden gemonteerd.

Type hek: Kinderen vanaf 4 jaar kunnen bijna over elk type hek klimmen. De hekken die het moeilijkste zijn, zijn van het type spijlen hek of flexibel gaashek. Geadviseerd wordt om het gek minimaal 1.20 meter hoog te maken. De spijlen mogen maximaal 10 centimeter uit elkaar staan.

Veiligheidsfolie: Veiligheidsfolie moet worden aangebracht door een gespecialiseerd bedrijf. Het hele raam moet van folie worden voorzien. Het folie moet worden aangebracht aan de zijde waartegen gestoten wordt.

Veiligheidsglas herkennen: Hoe kunt u veiligheidsglas herkennen? Wanneer het glas voorzien is van één van de volgende kenmerken, is er in ieder geval sprake van veiligheidsglas:

- ✓ Een rond stempeltje met de tekst 'tempered';
- ✓ Een rond stempeltje met daarin het geval van de klasse aanduiding, bijvoorbeeld 1, 2 of 3;
- ✓ Een teken in de vorm van een huis met daarin een EHBO-kruis;

Maar ook als het glas niet één van de bovengenoemde tekens bevat, kunt u te maken hebben met veiligheidsglas. Alleen is het onderscheid tussen veiligheidsglas en normaal glas dan moeilijk te maken. Het gelaagde veiligheidsglas klinkt iets doffer dan normaal glas. Voor een leek is dit moeilijk te bepalen. Een glasspecialist kan met behulp van een apparaat beoordelen of er sprake is van veiligheidsglas.

Veiligheidsglas verschillende klassen: Er bestaan verschillende klassen veiligheidsglas. De verschillende klassen staan beschreven in de Nederlandse norm NEN 3569. Klasse 1 is het sterkste veiligheidsglas en klasse 3 het minst sterk. Daar staat ook vermeld waar veiligheidsglas moet worden aangebracht. Een glasspecialist, architect of constructeur kunnen u daarbij goed adviseren.

Voetenmat: Een goede voetenmat is ongeveer drie meter lang (bijvoorbeeld 2 standaard matten van 1 meter bij 1.5 meter). Een kind heeft dan tenminste twee passen nodig om over de mat te lopen. Een zware mat zorgt ervoor dat de hoeken niet omkrullen. De mat kan ook bij de hoeken worden vastgespijkerd, maar dan kan daaronder niet worden schoongemaakt.